...ОРНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

УРЯАД ҮНЭН

...Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

...121) | 1963 оной мартын 12, вторник | Сэн 2 мүнгэн

...ШАДЫЕ ЭД БАРААГААР ...ДАЛГҮЙГӨӨР ХАНГАХА

...сон жэлэйнгээ ...зорһоонь урид ...жаргалта ком... ...туулхын түлөө ...эт хүнүүднай ...адоно. Арадай ...йна талаар хү... ...айжаруулха ту... ...асуудал зүбшэн ...СС-эй ЦК-гай ...умэй шиидхэ... ...одого дээрэнь ...о, хүдөөгэймнай ...2 ондо ажал хэ... ...э амжалта туй... ...онхой.

...оо үнэтэ үүсхэл ...усть-лабинцуудай ...гша ондо хүдөө ...уктнуудые элбэг ... түлөө тэмсэл ...үргэнөөр дэлгэр... ...республикын хү... ...лэдбэриин уп... ... колхоз, совхо... ...эришэд дээшэ... ...энэ уялгануу... ...барай тарилгын ...э шадалаа эл...

... ажахын гол ...нэгэн болохо ...дээрэ хүдэлмэ... ...дай ажаһууда... ...айнаар хангаха ...а наймаанай ...дай эгээл шуха... ...но. Колхоз, сов... ...мэришэдые хэ... ...гаар, эдеэ хоо... ...һалдалгүйгөөр ... худалдаа най... ...эрие эмхитэй ... хэрэгтэй. Энэ ... ойлгоһон ху... ...най түрүү хү... ...эдэбхи үүсхэл... ...жа, гансахан ...иин үедэ бэ... ...эн жэл соо ...лтые һайнаар ... оролдодог, ...уйладаг, ажал... ..., магтаалда... ...айна.

...өө нютагуудай ...лтые хангадаг ... мэдэлэй ху... ...най организа... ...мэрие бүхы ... үзэхэдэ, тон ...кэ тэмдэглэхэ ...шадта эд ба... ... үнгэрһэн жэ... ...ар дүүргэгдэ... ... жэлэй түрүү... ...соо гээгдэлһээ ...мүртэй юумэн ...ар. Манай га... ... хүдөө бэшэг... ...бэшэгүүд дээ... ... малшад, ме... ...бусад мэргэ... ...эд бараа хэ... ...рие хараада ...й, зарим тос... ...нда үдэр бү... ... дабһан, сай. ...ын үргэн хэ... ... дуталдадаг ...ээнь, Эрхирэ... ...Таһархай тос... ...аг малшад ...росинаар ду... ...аа бэшэһэн

...лгын үедэ ...рин тосхон... ...лын гүүртэ, ...ан саг соо ... ябаха арга ... олдодоггүй. ...тэнь ларе... ...эн, нүгөөдэ ...ьегүй бай... ...н малшадта ...эгтэй эд ба... ... зүйлөөр ла... ...жа байха— ...наймаалагша... ...лжээнэй хэ... ...тэй хамта ... илангаяа ...ын, бусад ...а муугаар ...Гадна мага... ...малагшадай,

сельпо болон совхозрабкоопуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө худалдан абагшадай ямар эд бараа (оёмол хубсаһа, хэрэгтэй сортын бүд, ажаһуудалай хэрэгсэлэй машина гэхэ мэтын) хэрэглэжэ байһаниие шэнжэлдэггүй, хэһэн захилнуудыень заатагүй дүүргэхые оролдодоггүй дээрэһээнь наймаанай түсэб дүүргэгдэнэгүй.

Зарим сельпо, рабкоопуудай магазинуудта ажалшадай эрилтые һайнаар хангахые оролдодоггүй, миил бэеынгээ амарые хараад һуудаг һэшхэлгүй хүнүүд наймаалагшаар абтана. Тиимэ хойрог, хубиингаа хэрэгһээ ондоо юумэндэ анхаралаа табидаггүй хүнүүд гүрэнэй мүнгэ зөөри хулгайлжа, үбэршэлжэ эхилдэг байһаниинь мэдээжэ. Эгээл иимэ ушарнууд нёдондо Тарбагатайн, Мухар-Шэбэрэй аймпотребсоюзуудта үзэгдэһэн гээшэ. Энэ муухай хэрэгтэ худалдаа наймаанай зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдшье хабаадалсаһан байжа, шанга зэмэдэ хүртэлсөө.

Мүнөө ажахын эгээл шухала кампани—хабарай тарилгада бэлэдхэл үргэн далайсатайгаар эхилбэ. Һараһаа дээшэ болоод колхоз, совхозуудаймнай хүдэлмэришэд, механизаторнууд энэ ажалдаа гэдэргээ харангүй орохоёо байна. Тиихэтэй хамта худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд ажахын энэ халуун хаһые баһал түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха уялгатай. Тарилгын үедэ хүн зоной элбэгээр хэрэглэдэг хубсаһан—кирзовэ сабхи, бээлэй, хүбэнтэй хүүртиг гэхэ мэтэнүүд эртээнһээ түбэй баазануудһаа абаашагдаха болоно. Нэгэшье хүниие ажал хүдэлмэриһөөнь һаатуулхагүйн тула сельпо, рабкооп бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэд тусхай хэмжээ абаха, полевой стан болон малай гүүртэнүүдээр нүүдэл наймаа таһалдуулангүйгөөр ябуулха болоно. Тиигэхэ зуураа, хүдөөгэй зоной культурна эрилтэдэ онсо анхарал хандуулжа, номой наймаа үргэдхэхэ хэрэгтэй. Аймпотребсоюзай номой магазинууд уран һайханай, политическэ болон хүдөө ажахын литература шэлэн, нүүдэл наймаа эмхидхэхэ дүүрэн аргатай.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин управленинүүдэй хубилгагдахатай хамта мүн аймпотребсоюзууд томодхогдожо, хүдөө нютагуудай ажалшадай дунда наймаанай хүдэлмэри бүри үргэдхэхэ арга боломжо бии болоо. Магазинуудай хүдэлмэриһөө гадна, ниитын эдеэ хоол худалдадаг столовонуудай ажалые һайжаруулха, шэнээр байгуулха тон шухала. Хори, Нарһата, Мухар-Шэбэрэй тосхонуудай столовонуудта ариг сэбэр муугаар сахигдадаг, эдеэ хоолынь шанар муутайгаар буйлуулагдадаг.

Хүдөө нютагуудта худалдаа наймаанай хүдэлмэрие эрид һайжаруулжа, арад зоной эрилтые гүйсэдөөр хангаха гээшэ үргэн олониитын өөһэдынь хэрэг болоно. Ниитын шалгагшаар томилогдоһон хүнүүд, мүн партийна болон гүрэнэй шалгалтын хүдэлмэридэ хабаадалсагшад бүхы магазинуудай, столовонуудай хүдэлмэрие хиналта дороо абажа, элирүүлэгдэһэн дутагдалыень дары усадхаха хэрэгтэ туһалха уялгатай. Магазин бүхэнэй наймаалагша, сельпо, рабкоопуудай хүтэлбэрилэгшэд бүхы арга боломжоёо хэрэглэн, хүдөөгэй ажалшадай эрилтые һайнаар хангахын түлөө оролдохо байна.

...мыко Москва бусажа ерэбэ

...ын хэрэгүү... ...А. Громыко ...Даниин пра... ...уряалаар эдэ оронуудаар айлшалжа ябаһанаа мартын 10-да Москва бусажа ерэбэ.

(ТАСС).

ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫН ЭХИЛХЭ САГ ОЙРТОО

Энэ хүдэлмэреэ эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтая!

Муугаар бэлдэнэ

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин ажахынууд хабарай тарилгада муугаар бэлдэнэ. Зарим колхоз, совхозуудай трактор болон бусад хүдөө ажахын машинанууд хүсэд заһабарилагдаадүй. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 59 тракторһаа ойроодоол 28-ниинь заһабарилагдаа.

Тиихэдэ үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэлгэ бүришье муугаар эмхидхэгдэнэ.

XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 29000 центнер хүрэнгэһөө оройдоол 3500 центнерынь сэбэрлэгдээ. «Рассвет» колхоздо шалгагдаһан 10000 центнер үрэһэ хүрэнгэһөө 5000 центнерынь тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй байба.

Мүн «Эрдэм» совхозой 29600 центнер үрэһэ хүрэнгын 26200 центнерынь тарилгын шанарта хүргэгдэөгүй байһаар.

41 трактор хэзээ заһагдаха, 26200 центнер үрэһэ хүрэнгэ хэзээ сэбэрлэгдэхэ юм гэжэ «Эрдэм» совхозой главна инженер Пухир, главна агроном Ижевский гэгшэдһээ асуугдана.

Б. Жамбалов,
манай корреспондент.

Һайрамай уһанда һаналаа табиха

Үдэрһөө үдэртэ наранай элшэ хурсаханаар шарадаг боложо, урин хабарай улам дүтэлһэниие мэдүүлнэ. Иигээд удахагүй хада хангилай саһан, гол горходой мүльһэн хайлажа, жалга хабшал руу хааяса, хүүесэ урдажа эхилхэнь. Тэрэниие һайнаар хаажа, тогтоожо, таряалан, сабшалан дээрээ тарааха хэрэгтэй ха юм.

Теэд энээниие Хэжэнгын совхозой гурбадахи отделениин хүтэлбэрилэгшэд мэдээгүй ябаа гэжэ хэн хэлэхэб? Тиигэбэшье энэ шухала асуудалда анхаралаа табингүй, үдэр хоног дэмы үнгэргэжэ байһаниинь гэмшэлтэй. Долоон жэлэй түсэбэй табадахи жэлдэ бүри элбэг баян ургаса ургуулхын тула таряалан, сабшалан дээрээ шииг нойто һайнаар бариха, зүбөөр уһалха хүдэлмэри мүнөөнһөө хэхэ зэргэтэй. Энээниие мартажа болохогүй.

Мүн эндэхи бүхы малые хооллуулдаг сабшалангайнь газар Худан голой зүүн бэедэ оршодог юм. Теэд Худанайнгаа уһа халяажа, сабшалангаа уһалха тушаа мүнөөшье хүрэтэр бодоогүй байна.

Энэ голдо шулуугаар бүхэ хаалта хэжэрхёо һаа, жэл бүхэндэ, ган гасуурайшье болоходо газараа һайнаар уһалаад, ходо үбһэтэй байгдаха һэн. Урдань энэ нютагай зон гараараа ханааб татажа, хаалта хээд, сабшалангаа уһалдаг байһан юм.

Харин мүнөө, оньһото техникын хүсөөр бүхы ажалаа бүтээдэг болоһон сагта, энээхэн голдо хаалта хэхэ тоншье бараг хэрэг.

Хэжэнгын совхозой хүтэлбэрилэгшэд Худан голые хааха тухай бодожо үзэхэ, хэмжээ абаха бээ гэжэ һанагдана.

Ц. Токтохоев.

Хүршэнэрһөө юундэ хожомдооб?

Долоон жэлэй түсэбэй табадахи жэлэймнай хабарай тарилгын сүлөө забдагүй саг газаа орожо ерэбэ. Энэ харюусалгата ажал хүдэлмэридөө Хориин үйлэдбэриин управлениин харьяата колхозууд, совхозууд гол түлэб бэлэн боложо байнхай.

Жэшээнь, Анаагай совхоз трактор болон бусад хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгые, үрэһэ хүрэнгөө тарилгын шанарта оруулалгые мартын 20 болотор сүм дүүргэхээр хараална. Тиихэдэ совхозой 1-дэхи, 6-дахи отделенинүүдтэ үрэһэ хүрэнгэ бултадаа сэбэрлэгдэнхэй, трактор, плуг, сеялкэ болон бусад хэрэгсэлнүүд булта заһагданхай. Эдэ отделенинүүдтэ трактористнуудшье хүсэд бии. Тиимэһээ бүхы тракторнуудынь үдэр һүнигүй хоёр халаанда ажаллаха юм.

Гэбэшье совхозой 3-хи отделениин хүтэлбэрилэгшэд энэ харюусалгата ажал хүдэлмэриин бэлэдхэлдэ хайша хэрэгээр хандана. Эндэ үшөө 1500 центнер үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэгдээгүй, трактор болон ажахын бусад машинануудай заһабарилга дууһагдаагүй.

Мүн энэ отделенидэ механизаторнуудшье дутамаг юм. Трактор бүхэндэ нэгэ нэгэл тракторист бии нэрэтэй. Энэ отделенидэ хабарай тарилгада бэлэдхэлэй дутагдалнуудые дары усадхахын тула совхозой дирекциин талаһаа таараха хэмжээн абтаха аабза.

Т. Данчинов.

Бульдозер үгы дээрэһээ унжагайрна

ХҮДЭРИ-СОМОН. Совхозой эрхим кукурузашан Гончик Очиров нёдондо жэл үндэр баян ургаса хуряагаа бэлэй. Гектарай 800—900 центнер кукурузын набша намаа тэрэ ургуулаа юм.

1963 ондо нүхэр Г. Очиров 800-һаа доошо бэшэ кукурузын набша намаа ургуулха гэһэн социалис уялга абаа. Тэрэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула мүнөөнһөө оролдожо эхилэнхэй. Үдэр бүри 25—30 тонно наг шэбхэ кукурузын талмай дээрэ гаргана. Энээндэнь тэрэй эзэн эхэнэрнүүд туһалалсана.

— Хэрбээ совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй талаһаа али нэгэн туһаламжа үзүүлэгдэжэ байгаа һаа, үшөө ехэ наг шэбхэ гаргажа шадаха байгаабди. Манай звенодо тракторай нэгэл тэргэ бии. Үшөө нэгэ-гү али хоёр тэргэ нэмэжэ үгөө һаа һайн байгаа. Тэргэнүүдэй үсөөн дээрэһээ энэ ажалнай бүтээсэ багатайгаар эмхидхэгдэнэ. Наг шэбхэ элбэгшье һаа, тэрэмнай обоолгодожо бэлэдхэгдээгүй. Совхозой дирекци намарһаа хойшо манай отделенидэ бульдозер эльгээхэ гэжэ найдуулһан аад, мүнөөшье болотор ябуулаагүй. Иимэ ушар шалтагаанууд ажал хүдэлмэридэмнай ехэ һаад ушаруулна,—гэжэ нүхэр Очиров хэлэнэ.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй талаһаа энэ урагшагүй ажалай ябадал дары усадхагдаха аабза гэжэ найдагдана.

Ж. Гунчитов,
хүдөө бэшэгшэдэй постын гэшүүн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

Нүхэр Пысин Константин Георгиевичые ондоо хүдэлмэридэ орохо болоһон дээрэһээнь СССР-эй Хүдөө ажахын министрэй уялгаһаа сүлөөлхэ гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиум тогтоогоо.

СССР-эй Хүдөө ажахын министрээр нүхэр Воловченко Иван Платонович томилогдоо.

* * *

Иван Платонович Воловченко 1946 онһоо КПСС-эй гэшүүн, ород үндэһэ яһанай хүн юм. Тэрэ Курска областиин Глушковско районой Карыж гэжэ тосхондо 1917 ондо түрэһэн байгаа. 1942 ондо Воронежой хүдөө ажахын институт дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр МТС-тэ агрономоор хүдэлөө. Тэрэ жэлдээ армида татагдажа, 1946 он хүрэтэр алба хээ.

Амгалан ажалда бусаад байхадаа, нүхэр Воловченко хүдөө ажахые хүгжөөхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсээ. Сумска областиин Правдинска совхозой главна агрономой орлогшоор, Курска областиин Льговско свёкло ургуулдаг совхозой главна агрономоор, партиин Сумска областиин Ахтырска райкомой хүдөө ажахын таһагые даагшаар, Харьковска областиин Краснокутска районой Пархомовско свёкло ургуулдаг совхозой главна агрономоор тэрэ хүдэлөө.

1951 онһоо 12 шахуу жэлэй турша соо И. П. Воловченко Липецкэ областиин «Петровский» гэжэ совхозые толгойлоо. Совхоз жэшээтэ һайн ажахы болонхой. Томо ажахын хүтэлбэрилэгшын тушаал даажа байхадаа шэнэ юумэ обёордог, үйлэдбэриие эмхидхэхэ ехэ шадабаритай хүн байһанаа тэрэ харуулаа. «Петровский» совхоздо жэл ерэхэ тудам таряанай ургаса дээшэлнэ, продукци бүхы дээрээ улам элбэгээр абтана, өөрынь үнэ хямдарна.

Иван Платонович Воловченко—СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Социалис Ажалай Герой.
ТАСС-ай фотохронико.

Һүүлшын табан жэлэй турша соо совхоздо ороонһото ургамалай гектар бүриһөө дунда зэргээр 22 центнер абтадаг байһан аад, үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриһөө 28,2 центнер таряан абтажа, центнер ороонһоной өөрын үнэ 2 түхэриг 30 мүнгэтэ болоо. Намарай шэниисын гектар бүриһөө 26 центнер ороонһон хуряагдаһан байха юм.

Фабрикада, малай тэжээлдэ, тэрэшэлэн үрэһэ хүрэнгэдэ хэрэглэгдэхэ саахарай свёкло бүри ехээр таридаг болохо тухай совхозой коллектив оролдодог. Нёдондо жэлдэ 735 гектар свёклын гектар бүриһөө 292 центнер свёкло абтаа. Совхоз үрэһэндэ хэрэглэгдэхэ свёкло ехэ хэмжээтэйгээр таридаг. 1962 ондо 760 гектар талмайһаа гектар бүриин нилээд ехэ үрэһэнэй свёкло хуряагдаа.

Һүүлшын табан жэлэй турша соо «Петровский» совхоз 3.224 мянган түхэригэй ашаг олзо оруулаа.

Үнэтэ ургамал бологшо горохой угаа ехэ үлхэ шанартай байһые совхозой коллектив бодото хэрэг дээрэ тодоруулаа. «Петровский» совхоз 1961 ондо 110 гектар талмайн гектар бүриһөө 36 центнер, 1962 ондо 320 гектар талмайн гектар бүриһөө 42,1 центнер горох хуряажа абаа.

И. П. Воловченко—Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат юм.

(ТАСС).

Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл орон доторнай үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа ороһон Зэдын комбинадай Первомайска руднигай хүдэлмэришэд Эхэ орондоо үнэтэ металлай руда—молибден элбэг өхөөр үгэхын түлөө оролдоно. Руднигай бүхы хүдэлмэришэд үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые һайнаар хэрэглэжэ, үнгэрһэн жэлдэ ажалайнгаа бүтээсые аяар 9 процент дээшэлүүлһэн байна. Уралан нарижуулгын олон дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, жэл соо 167 мянган түхэриг мүнгэ арьбалха арга олдоо. ЗУРАГ ДЭЭРЭ (баруун гарһаа): Первомайска руднигай начальник А. А. Балдаев руднигайнгаа главна инженер А. И. Плаксинтай үнгэрһэн неделиин хүдэлмэриин дүн хаража байна.
Ф. Сорокиной фото.

Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха кварталай түсэб дүүргэхын түлөө

Гүрэндэ республикын колхоз, совхозуудай мяха, һү болон үндэгэ худалдалгаар үнгэрһэн хоёр һарын дүнгые согсолон хараад үзэхэдэ, хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгээр абаха хүдэлмэриеэ олохон ажахынууд һүүлэй үедэ нилээд һуладуулһан байна. Январь, февраль һарануудта колхоз, совхозууд гүрэндэ бүхыдөө 42,5 мянган центнер мяха худалдаа. Энэнь нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 11 мянган центнерээр бага болоно.

Мартын 1-эй мэдээгээр үйлэдбэриин нэгэшье управлени мяха худалдалгаар нёдондо жэлэй энэ үедэ тушааһандаа хүрэжэ шадаагүй.

Иимэ ушар ямар шалтагаанһаа дулдыданаб гэхэдэ, республикын олонхи ажахынууд 1962 оной 4-хи кварталда мал шахан таргалуулха ажал эмхидхээгүй. «Залуу мал шахан таргалуулха тухай» республикын Министрнүүдэй Соведэй 1962 оной октябриин 9-нэй тогтоол бэелүүлэгдээгүй байшоо.

Үбһэ тэжээл нёдондо жэлэйхиһээ элбэг байбашье, олонхи колхоз, совхозууд мал шахан таргалуулха тусхай гүүртэнүүдые бии болгожо шадаагүй, зарим гүүртэнүүдтэ мал муугаар харууһалагдана. Тиимэ дээрэһээ гүрэндэ тушаагдаха эрэ буруу, хашарагууд намарай бэлшээридэ бэежэжэ, хүсэд таргалаагүй, мүн үбэлэй сагта үбһэ тэжээлээр хүсэд хангагдаагүй дээрэһээ шэгнүүрээ нэмэхэһээ байха, олониинь тураһан, зариманиинь үхэжэшье эхилһэн байна.

Түрүүшын кварталай дууһатар 20 үдэр үлөө. Энэ болзор соо үшөө 20 мянган центнер мяха гүрэндэ тушааха ёһотойбди. Харин тиихэдэ Баргажанай болон Хяагтын үйлэдбэриин управленинүүд мяха тушааха кварталайнгаа түсэбые оройдоол 50 процентээр дүүргээ, Улаан-Үдын управлени бүри багаар худалдаа. Хэрбээ 1962 оной мартын 1-эй мэдээгээр энэ управлени 6171 центнер худалдаһан байбал, энэ жэлэй январь, февраль һарануудта арайхан гэжэ 2554 центнер тушааба. Хяагтын үйлэдбэриин управлениин ажахынууд хамтадаа энэ кварталда үшөө 440 центнер мяха тушааха ёһотой.

Тиихэ зуураа Зэдын, Кабанскын үйлэдбэриин управлениин ажахынуудай малшад һайнаар хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ управленинүүд мяха худалдаха кварталайнгаа түсэбые 97—99 процент дүүргээ.

Һү һаалта, гүрэндэ худалдалга тушаа яһала олон шиидхэбэри, хөөрэлдөөн гарадаг гээшэ. Колхозууд, совхозууд энэ жэл үбһэ, ороонһото тэжээлнүүдые нёдондо жэлэйхиһээ һураггүй элбэгээр бэлдээ бшуу. Мүн үнеэдэйшье тоо бүхыдөө 3 мянгаар олошороо. Тиимэһээ сагаан эдеэ абалга нёдондо жэлэйхиһээ нилээд ехэ болохо аабза гэжэ хүлеэгдэһэн байгаа.

Тиин гэһээ мартын 1-нэй мэдээгээр бүхыдөө 79,3 мянган центнер һүн гүрэндэ худалдагдаа гэхэ гү, али нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө ойроодоол 160 центнерээр дээшэлһэн байна. Энэмнай нэмэһэн 3 мянган үнеэдһээ даншье бага һаагдаба гү гэжэ һанагдана.

1963 оной мартын 1-нэй мэдээсэлые үнгэрһэн жэлэй мартын 1-нэй мэдээсэлтэй сасуулбал, Зэдын үйлэдбэриин управлени—956, Мухар-Шэбэрэй управлени—575, Түнхэнэй управлени—354 үнеэдээр олошорһон байбашье, һү тушаалгаар Зэдын управлени—567, Мухар-Шэбэрэй—1226, Түнхэнэй—1204 центнерээр хорошоо.

Иимэ хайхарамжагүй ябадал һү һаалгада нмагтал ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралаа һуладуулһан дээрэһээ болоно гээшэ. Һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлхын тула һая тугаллаһан үнеэдэй, түрүүшынхеэ тугаллаһан гунжадай харууһа һайжаруулха, буталагдаһан ороонһо, үбһэ һайнаар бэлдэжэ үгэхэ тон шухала. Мүн һаалишадые, малшадые урмашуулха тухай мартажа болохогүй.

Гүрэндэ үндэгэ тушаалгаар республикын колхозууд, совхозууд энэ тэды амжалта туйлаа. Эдэнэр кварталайнгаа түсэбые 77 процент дүүргэжэ, нёдондо жэлэйхиһээ 671 мянгаар үлүү худалдаһан байна.

Гэбэшье Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй управлени айлнуудһаа үндэгэ худалдан абалгые тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Айлнуудһаа үндэгэ суглуулха кварталайнгаа түсэбые миил 6 процент дүүргээ. Илангаяа Зэдын, Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй үйлэдбэриин управленинүүдэй потребкоопе... айлнуудһаа үндэгэ ... ...гые муугаар э...

ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИНУУДААР

Агитатор Олег Плоткин

Агитатор гээшэ ажалшадые хүмүүжүүлхэ, тэдэнние эршэтэ ажалда зоригжуулха тон хүндэтэй ба харюусалгатай уялгатай. Тиимэһээ тэдэнэр даалгагдаһан ажалдаа һайнаар хандажа, партийна организациин даабарине нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ ёһотой болоно. Энэ талаар Загарайн промышленно-үйлэдбэриин зоныш Онохойн барилга-хабсаралгын управлениин агитатор, комсомолец Олег Плоткиной ажал хүдэлмэри жэшээ болохоор. Тэрэ мастераар ажалладаг юм.

Нүхэр Плоткин предприятиингаа ажал хүдэлмэриин ямараар ябажа байһые, мүрысөөндэ хэнэй түрүүлжэ байһые хөөрэлдөө үнгэргэлгэдөө үргэнөөр хэрэглэдэг юм 1962 оной дүнгөөр эндэхи барилга-хабсаралгын управлениин ажалшадай дунда штукатуршэрдэгшэ Жалцама Ешидоржиева түрүү һуури эзэлһэн байна. Агитатор энэ хүнэй дүй дүршэлтэй танилсажа, ажалшадта хөөрэжэ үгэһэн юм. Мүн баһа муугаар хүдэлдэг хүнүүдые элишэлжэ, зүб харгыда оруулна.

В. Жигжитов.

Хүндэтэй айлшан

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин Шэбэртын һургуулиин багша Юмжап Дагбаевич Дагбаев нийтэ-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, зоной дунда ехэ хүндэтэй агитатор гэжэ тоологдодог болоо. РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Совэдүүдые болон нютагай Совэдүүдые һунгаха һунгалтануудай үедэ тэрэ һунгагшадай дунда ходо һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые болон элидхэлнүүдые үнгэргэдэг байгаа. Һунгалтын үнгэрһэнһөө хойшо нүхэр Дагбаев зоной дунда ябажа ойлгуулламжын хүдэлмэри үнгэргэнэ. Совхозой ажалшадта газетэ болон журналнуудые уншажа үгэдэг, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһөөр.

Зураг дээрэ: агитатор Ю. Д. Дагбаев ээлжээтэ хөөрэлдөө үнгэргэхынгөө урда тээ «Буряад үнэн» газетые уншажа байна.

Д. Цыденжаповай фото текст.

ПАРТКОМОЙ НҮҮДЭЛ ЗАСЕДАНИ

Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин парткомой гэшүүд Ахын колхозуудаар ябажа, ажал хүдэлмэритэйнь һайса танилсаад, парткомойнгоо нүүдэл заседанинуудые үнгэргэбэ. Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо болоһон парткомой заседани дээрэ «Буряадай АССР-эй 40 жэлэй ойдо зорюулжа, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. «Ажалшадай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри ямараар ябуулагданаб, саашадаа ямар зорилгонууд байнаб» гэһэн асуудал «Улаан-Аха» колхоздо болоһон заседани дээрэ хэлсэгдэбэ.

Юундэ шүүмжэлэгдээб?

Улаан-Үдын барилгын гурбадахи СМУ 1962 онойнгоо түсэб минил 77 процент дүүргээ юм. Жэлэй туршада 1898,6 мянган түхэригэй барилга хэгдэхын оронд 1456,3 мянган түхэригэн хүдэлмэри хэгдээ. Ямар шалтагаанһаа үнгэрөөшэ жэлэй түсэб дүүргэгдээгүйб, энэ жэл барилгын управлениин урда ямар зорилгонууд байнаб гэһэн асуудал һаяхан болоһон партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Суглаан дээрэ элидхэл хэһэн гурбадахи СМУ-гай главна инженер нүхэр Туркевич түсэбэй муугаар дүүргэгдэһэн тухай хэлэхэ зуураа, барилгын материалнууд дуталдана, хүндэ хүшэр хүдэлмэри удаанаар оньһожоруулагдана, барилгын талмай дээрэ эмхидхэлэй хүдэлмэри һула гэхэ мэтые дурдаба. Энэньшье зүб юм бэзэ. Теэд гол шалтагаанинь эдэ бэшэ. Түсэб муугаар дүүргэгдэһэнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, СМУ-гай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэ тоодо главна инженер нүхэр Туркевич, управлениингээ бүхы таһагуудые эршэтэй һайнаар хүдэлгэжэ шадаагүй. Энээн тухай коммунистнар үгэ хэлэлгэндээ шангаар шүүмжэлбэд.

Барилгын материалнуудай дуталдадаг дээрэһээ бригаданууд миин байха баатай болоно. Коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн нүхэр Бардановай бригада ажахын тоосоондо ороод, һайн амжалтануудые туйлажа байдагшье һаа, тэрэнэй дүй дүршэл бэшэ бригадануудта нэбтэрүүлхын түлөө хэншье оролдоногүй.

Хүдэлмэришэдэй дунда нийтэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана. Тэрээнһээ боложо заримашуулай зүгһөө архи ууха, ажалай журам эбдэхэ ябадал үзэгдэнэ. 1962 ондо 202 хүнэй ажалда абтахада, 213 хүн гаража ошоһон байха. Хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ талаар техническэ һургуули эмхидхэгдээгүй.

— Хүдэлмэришэдэй дунда хэншье ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулнагүй. Нүхэр Туркевич хүдэлмэришэдөөрөө хүн шэнгеэр хөөрэлдэнэгүй. Хүдэлмэришэд тантай хөөрэлдэхэ ехэ дуратай байна,—гэжэ барилгын хоёрдохи участогай инженер нүхэр Коренев главна инженертэ хандаа һэн.

Шэнэ жэлэй гурбадахи һара ябажа байна. КПСС-эй ноябриин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй ёһоор барилгын организацинууд ажал хүдэлмэреэ хубилган һайжаруулна. Тиихэдэ гурбадахи СМУ-гай ажал хүдэлмэри хүүшан янзаараал, тон муугаар ябажа байнхай. Энэниие усадхахын тула партийна организаци эрид хэмжээнүүдые бэелүүлхэ ёһотой.

К. Банаев.

Пропагандистнуудай семинар

Хориин үйлэдбэриин управлениин партком пропагандистнуудай кустовой семинар үнгэргэжэ байна. Хори тосхондо болоһон семинарта пропагандистнуул «үйлэдбэриин управлениин ажалшадай 1963 ондо хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха талаар абаһан социалис уялганууд болон пропагандистнуудай зорилгонууд» гэһэн үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь нүхэр Ренчиновэй, партийна, гүрэнэй хиналтын ленинскэ ёһо гурим гэһэн партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Егоровой элидхэлнүүдые, уластоорондын байдалаар Улаан-Үдын политическэ гэгээрэлэй байшангай лектор нүхэр Байминай лекци шагнаба.

К. Жалсараев.

Малшадта айлшаар

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин агитаторнууд малшадай дунда нилээд ехэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байна. Тэдэнэр колхозой һаалиин гүүртэнүүд болон отарануудаар саг үргэлжэ ябажа, малшадай дунда элдэб асуудалнуудаар һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Мүн баһа газетэ, журналнууд болон уран һайханай номуудаар уншалгые эмхидхэнэ. Агитаторнууд-коммунистнууд нүхэд В. Будажапова, Р. Федоров гэгшэд малшадай дунда ябуулагдажа байһан нийтэ-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, зоной дунда ехэ хүндэтэй болонхой.

С. Мункуев.

Арадайнгаа ажахыда барил[illegible] модо ехээр үгэхэ

Модо урадхуулгада бэлэдхэнэ

Үдэ, Хүрбэ, Худан голнуудай зузаан мүльһөөр хушагдаһан зандаа байбашье, Үдын бассейнэй хүдэлмэришэд модо урадхуулгада һайнаар бэлэдхэжэ байна. Модоной урадхуулагдаха голнуудые сэбэрлэхэ, эрье шадархи түхеэрэлгэ, даамба бариха гэхэ мэтэ ажал түлэг дундаа.

Коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргын түлөө мүрысэжэ байһан Онохойн рейдовэ участогай хүдэлмэришэд модо урадхуулгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаха уялга абанхай. Бэлэдхэлэй бүхы ажалые апрелиин 25 болотор дүүргэхэ, нэгэ миллион 135 мянган кубометр модо хараалагдаһан саг болзор соонь уһаар урадхуулжа, хэрэгтэй газартань хүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ, модо урадхуулгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха гэжэ оролдожо байһан рейдовэ участогай хүдэлмэришэд кварталай түсэбые февралиин эсэс болотор 80 процент хүрэтэр дүүргэһэн байна. Иигэжэ тэдэнэр һунгалтын үдэрые ажалай амжалтаар угтаа һэн.

Тус рейдынхид зарим ажалай талаар кварталайнгаа түсэб дүүргэһэн. Жэшээлхэдэ, түрүүшын квартал соо 400 погонно метрэй даамба бариха түсэбтэй аад, 450 погонно метрэй даамба барижа шадаа. Голой һалаануудта хаалта бариха, хуушан даамба заһабарилха, гидротехническэ түхеэрэлгэ тодхохо гэхэ мэтэ ажал һайнаар бүтээгдэжэ байна.

Модо урадхуулгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаха гэһэн мүрысөөн бригадануудай хоорондо үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Голнуудай үбэлэй хушалтаһаа һалахатай сасуу модые уһаар урадхуулжа, хэрэглэгшэдтэнь саг соонь хүргэхын тула эртээнһээ бэлэдхэжэ, хэхэ ажалаа һаадгүйгөөр дүүргэхэ гэһэн хүсэлэнтэй модо урадхуулагшадай бригаданууд абаһан уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ эхилэнхэй. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ солотой Никита Овсянкичай, аха дүү Ревиль, Александр Адигамовтанай, Дмитрий Травкинай даадаг бригаданууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

Түрүү эдэ бригаданууд кварталай даабарие дүүргэхэ болонхой. Нормоёо ходо 120—130 процент хүргэдэг тус бригадынхид долоон жэлэй табадахи жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэхээр мүрысэнэ.

— Технологиин эрилтын ёһоор хараалагдаһан саг болзор соонь энэ жэлэй модо урадхуулгые үнгэргэхэбди, — гэжэ Онохойн модо урадхуулагшад мэдүүлнэ.

В. Степанов.

ГРУЗИИН ССР. Кутаисска автомобильна завод «Колхида» гэжэ маркын [illegible] шэнэ автомобильнуудые гаргажа эхилээ. Иимэ машинанууд модо бэлэдхэлэй пром[illegible] арадай ажахын бусад һалбаринуудта үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Зураг дээрэ: «[illegible] шэнэ автомобиль.

ТАСС-[illegible]

ГЭЭГДЭЛҺЭЭ ГАРАБА[illegible]

Олохон һара удаагуур «Забайкаллес» комбинадай леспромхозууд гээгдэлдэ орожо, хэдэн мянган кубометр модо арадайнгаа ажахыда дутуу үгэһэн байгаа. Илангаяа үнгэрһэн жэлдэ хэдэ хэдэн леспромхозууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэн, машина техникэ муугаар ашаглагдаһан байна.

Энэ гээгдэлһээ гарахын тула долоон жэлэй табадахи жэлэй эхинһээ модошоднай ехэ оролдолго гаргажа, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлһэн байна. Леспромхоз бүхэндэ социалис мүрысөөнэй эршэ шэнэ хүсөөр дэлгэрээ. Хандагатайн леспромхозой бага комплексно бригадые даагша, БурАССР-эй Верховно Совэдэй депутат Алексей Кудряшовой хүдэлмэриин баян дүй дүршэл үргэнөөр халан абтана.

Модошодоймнай гаргаһан оролдолго дэмы үнгэрөөгүй. Январь, февраль һарануудта модо бэлэдхэн шэрэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдэжэ, комбинаднай гээгдэлһээ гараба. Тиигэжэ февраль һарын түсэбһөө гадуур хори мянган кубометр модон оронойимнай шэнэ барилгануудта эльгээгдэбэ. Иимэ хэмжээнэй модоор тус бүридөө хоёр квартиратай 200 гэр бариха гү, али 18 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэрнүүдые бодхожо болохо байна.

«Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Баргажанай, Хүртэйн леспромхозуудай коллективүүд түрүүлжэ ябана. Баргажанай модошод үйлэ[illegible] боломжонууды[illegible] рэглэжэ, февр[illegible] габариһаа гад[illegible] ган кубометр [illegible] доо бэлэглэ[illegible] лэдхэлэй пун[illegible] комплексно б[illegible] рин лентээр м[illegible] үргэнөөр хэрэ[illegible] гаа бүтээсые е[illegible] нэ. Хүртэйн л[illegible] дошод мүнөө [illegible] лай нэрэ зэрг[illegible] лөө мүрысэхэ [illegible] уялгаяа амжал[illegible] гэжэ байна. [illegible] трактор бол[illegible] нуудые, бусад [illegible] ехэтэйгээр аш[illegible] бэшэ леспро[illegible] хим жэшээ ха[illegible]

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ ШАНГААР ТЭМ[illegible]

Манай Буряад ороной байгаалиин баялигай нэгэн—модон Эхэ оронойимнай олон область, хизаарнуудта, мүн хилын саадахи оронуудта эльгээгдэнэ. Хюрөөдэмэл модон, арадай ажахыда автовагон, хүдөө ажахын машина бүтээлгэдэ хэрэглэгдэхэ модоной элдэб продукци Улаан-Үдын модоной заводһоо мүн лэ олон зүг тээшэ эльгээгдэдэг.

Эндэ тэндэһээ абтаһан захилаар хюрөөдэмэл модо вагонуудта ашахын урда тэрэниие һайнаар шалгаха, сорт сортоорнь, ассортиментын ёһоор илгаха хэрэгтэй. Энэ ажалые бракер-сортировщигууд дүүргэдэг.

...Хюрөөдэлгын цех. Мастер Иван Нилович Суринай халаанай хүдэлмэришэд модые ута богонёор, наринаар, зузаанааршье хюрөөдэжэ байна. Модо хюрөөдэлгын рамаһаа минута бүхэндэ 10—15 хабтагай гаргагдана. Нэгэ ассортиментын хюрөөдэмэл модон 3-һаа 5 хүрэтэр сортын байха юм. Хюрөөдэгдөөд, бэлэн болгогдожо байһан модые нэгэ эхэнэр хинан шалгана, сорт сортоорнь илгажа, тусхай тэмдэг табина. Энэ эхэнэрэй илгаһан хюрөөдэмэл модон тусхай талмай дээрэ ябталан табигдажа, тэндэһээ модо шэрэдэг автомашинануудаар түмэр-замай вагонуудта абаашагдадаг байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Совэдэй депутадаар һаяхан һунгагдаһан Анна Анкудиновна Яковлева хюрөөдэмэл модо шалган илгагшаар эндэ үнинһөө ажаллана. Үбэлэй янгинама хүйтэн, зунай ааяма халуун үдэр, ямаршье сагта һаадгүйгөөр модо илгажа, өөрынгөө тамга табижа, захигшадтань һайн шанартай модо эльгээхэ хэрэгтэ өөрынгөө туһа нэмэри оруулжа байһан энэ эхэнэрэй бүтээһэн үүргэ, ажалынь яһала ехэ. Тэрэ жэл бүхэн[illegible] ган кубометр [illegible] до гэхэ гү, а[illegible] үлүү ехэ хаб[illegible] на.

Нүхэр Яко[illegible] тай элдэб янз[illegible] Ази, Ураала[illegible] бүтээгшэдтэ, [illegible] манай хани [illegible] Республика, [illegible] шэнэ барилга[illegible] жэ байдаг.

Ажалдаа ш[illegible] ха, шэнэ ёһо[illegible] һэн мүрысөөн[illegible] лаһан нүхэр [illegible] до коммунис [illegible] гай нэрэ [illegible] бригадынгаа [illegible] ниие ондоо [illegible] гээжэ, тэрэн[illegible] лые бүхы [illegible] дүүргэхэ, бүт[illegible] дукциингаа [illegible] лүүлхэ гэһэн [illegible] һэн.

Түрүүшын алхамууд

Партийна, гүрэнэй, олониитын хинална хүсэтэй

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум партийна, гүрэнэй болон олониитын хиналтые шангадхаха, нарижуулан һайжаруулха хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулһан байгаа.

«Мүнөө үедэ ажал хэрэгэй хэр зүбөөр эмхидхэгдэжэ, КПСС-эй Программа болон Уставай эрилтэнүүдэй хэр наринаар баримталагдажа, ажалшан бүхэнэй өөрынгөө хүдэлдэг газарта парти болон Советскэ правительствын захяа, заабаринуудые ямараар бэелүүлжэ байһые партийн, гүрэнэй, олониитын зүгһөө хинан шалгажа байха гээшэ айхабтар ехэ удхашанартай» гэжэ партиин XXII съездын шиидхэбэри дотор заагдаа һэн.

КОМИТЕДҮҮД ЭМХИДХЭГДЭБЭ

Эдэ бүгэдын үндэһөөр партийно-гүрэнэй хиналтын органууд эмхидхэгдэжэ, тэдэнэй ажаллаха гурим баталагдаа. Байгша оной февраль һарын эхеэр КПСС-эй обкомой пленум боложо, тэндэ партиин областной комитедэй, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй партийно-гүрэнэй хиналтын Комитедэй байгуулагдаһаниинь мэдээжэ.

Шэнээр эмхидхэгдэжэ байһан хиналтын органууд угаа сомоо, бүхыдөө [illegible] олониитын хүсөөр ажалаа ябуулха байна. Жэшээнь, партийно-гүрэнэй хиналтын республиканска Комитет 11 хүнһөө бүридэнэ. Тэдэнэй 9-ниинь олониитын түлөөлэгшэд юм. Комитедэй түрүүлэгшэ, орлогшо хоёрнь штатна хүдэлмэрилэгшэд. Республиканска хиналтын Комитет 4 инспектортай.

Улаан-Үдэ городто партийно-гүрэнэй хиналтын городской комитет, район бүхэндэ нэгэ-нэгэ районно комитет байгуулагдаа.

Бүхы гурбан промышленна зонодо, хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениинүүдтэ партийно-гүрэнэй хиналтын комитедүүд байгуулагдаад, ажаллажа эхилэнхэй. Район, промышленна зоно, үйлэдбэриин управлени бүхэндэ эмхидхэгдэһэн Комитедүүд 7—11 хүнһөө бүридэнэ. Эдэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр лэ штатна байха юм.

ХИНАЛТЫН БҮЛЭГҮҮД, ПОСТНУУД БАЙГУУЛАГДАНА

Һүүлэй үдэрнүүдтэ партийно-гүрэнэй комитедүүдтэ туһалха бүлэгүүд, постнууд предприяти, цех, колхоз, совхоз, отделени, фермэ, бригада бүхэндэ эмхидхэгдэжэ байнхай. Жэшээнь, Улаан-Үдын Октябрьска районой предприятинуудта, эмхи зургаануудта 36 бүлэг, цехүүдтэ 13 бүлэг байгуулагдаа. Бүхыдөө городой гурбан райондо предприятинуудай, цехүүдэй зуу гаран бүлэгүүд эмхидхэгдэжэ, тэндэ 952 хүн хабаадуулагдаба. Тэрэнһээ гадна 151 пост байгуулагдажа, тэндэ 594 хүн оробо. Предприятинуудай бүлэгтэ 7-һоо 55 хүн хүрэтэр, цехүүдэй бүлэгтэ 5-һаа 20 хүн хүрэтэр ороно. Партийно-гүрэнэй хиналтын комитедүүдтэ туһалха постнууд 3—4 хүнһөө бүридэнэ. Бүлэгүүдые, постнуудые байгуулха хүдэлмэри Улаан-Үдэ городто һаял хахадлажа байнхай. Энэ хүдэлмэри Октябрьска райондо эмхитэйгээр ябуулагдана.

Промышленна предприятинуудта байгуулагдаһан бүлэгүүд, постнууд гол анхаралаа һайн шанартай продукци гаргаха, гүрэнэй мүнгэ зөөри арьбалха, продукци үрилгэдэ оруулхагүй гэжэ оролдоно. Мяханай комбинадай бүлэг хадаа продукциин шанар һайжаруулха, продукци хулгайлха ябадалда эсэс табиха хэмжээнүүдые абажа байна.

Республикын колхоз, совхозуудта 117 бүлэг, 188 пост байгуулагдаад, тэндэ 1494 хүн ажаллажа эхилээ. Колхоз, совхозуудай бүлэг бүхэндэ 7—20 хүн ороно. Постнууд 3—4 хүнһөө бүридэнэ. Жэшээнь, Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин «Дружба» колхоздо нийтэ колхозой бүлэг 11 хүнһөө байгуулагдаа. Бүлэгэй түрүүлэгшээр коммунист, колхозой агроном—плановик нүхэр Борисов һунгагдаа. Тэрэ бүлэгтэ сельсоведэй түрүүлэгшэ, бухгалтер, тоо бүридхэгшэ, тракторист, ветфельдшер, хонишон, жиирэй колхознигууд ороо. Колхозой 1-дэхи отделениин бүлэг 5 хүнһөө бүридэнэ. Тэрэ бүлэгэй түрүүлэгшээр тракторист, КПСС-эй гэшүүн нүхэр Акулов А. И. табигдаа. Гадна энэ колхоздо 3 пост байгуулагдаа. Бүхы бүлэг, постнуудта 30 хүн оробо, тэрэ тоодо 15 коммунист, 2 комсомолец, 17 эрэшүүл, 13 эхэнэрнүүд хабаадана.

ТОДОРХОЙ ХЭМЖЭЭНҮҮД АБТАЖА ЗАХАЛАА

Бүлэгүүдэй, хиналтын постнуудай гэшүүдые һунгаха суглаанууд дээрээ хүдөөгэй ажалшад мүн лэ дутагдалнуудта, колхозуудай правлениин, совхозуудай дирекциин, фермэ, бригадын хүдэлмэриин дутагдалнуудта анхарна.

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо хиналтын бүлэг, постнуудта гэшүүдые томилходоо партийна, комсомолой суглаанууд, бригадануудта колхознигуудай суглаанууд болоо. Хамта 15 хүнһөө бүридэһэн колхозой хиналтын бүлэг, 7—7 хүнһөө отделенинүүдэй 3 бүлэг, 3—3 хүнһөө 4 хиналтын пост байгуулагдаа. Бүхыдөө бүлэг, постнуудта 48 хүн хабаадана.

Колхозой хоёрдохи бригадада эмхидхэгдэһэн бүлэгэй гэшүүд гахайнуудые гансал таряа талханай зүйлөөр эдеэлүүлжэ, ехэ гарза хэгдэнэ гэжэ тодорхойлоо. Зүгөөр гахайн фермэ дээрэ үбһэ бутаруулха машина миин хэбтэжэ байгаа бшуу. Энэ дутагдалаа элирүүлээд, хиналтын бүлэгэй гэшүүд тэдэ машинануудые хүдэлгэжэ, үбһэ тээрмэдэжэ, гахайнуудые эдеэлүүлхэ хэмжээ абаа. Мүнөө гахайнуудта үбһэнэй гурил, силос, паста үгтэдэг болонхой.

Мүн энэ колхозой һаалиин фермэ дээрэ байгуулагдаһан хиналтын пост эндэ силос хүрөөлэгдээгүй байна, адуу малда гэшхэгдэжэ, харам хайрагүйгөөр гаргашалагдана гэжэ обёороо. Тиигээд тэндэ хашаа баригдажа, силос гуримтайгаар гаргашалагдадаг болонхой.

Партийно-гүрэнэй хиналтын комитедүүдтэ ажалшадай зүгһөө мэдээсэлнүүд, гомдол дурадхалнууд олоор орожо эхилээ. Тэдээн соо хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй худал хуурмаг мэдээ хүргэжэ, албан тушаалаа хэтэрхыгээр хэрэглэжэ, мүнгэ зөөри үбэршэлжэ байһан тушаа хэлэгдэнэ.

Ноохо сэбэрлэн абаха фабрика колхоз, совхозуудай тушааһан ноохо буруугаар шалгажа абаа гэһэн гомдол партийно-гүрэнэй хиналтын республиканска Комитедтэ ороһон байгаа. Тэдэниие тусхай комиссяар шалгажа үзөөд, гаргаһан алдуу эндүүгээ заһаха, тушаагдаһан ноохоной 20 процентые дахин шалгажа, шанарыень шэнээр тодорхойлхо эрилтэ фабрикын хүтэлбэрилэгшэдтэ табигдаа.

«Дальстальконструкци» трестын Улаан-Үдын хабсаралгын участогайхид 1962 оной, мүн 1963 оной хоёр һарын түсэбэй дүүргэлтые буруугаар харуулаа гэһэн гомдол ороо. Мүнөө энэ мэдээсэлэй ёһоор шалгалта хэгдэжэ байнхай. Мүн иимэ баримтанууд барилгын 154-дэхи трестын 2-дохи УНР-тэ ушарна гэһэн мэдээн абтаад, баһал шалгагдажа байна.

ТҮРҮҮШЫН ЕХЭ ШАЛГАЛТА

Колхоз, совхозуудта эмхидхэгдэһэн партийно-гүрэнэй хиналтын органуудта туһалха бүлэгүүд, постнууд энэ март һарада хабарай тарилгада ажахынуудай хэр бэлдэжэ байһые бүхыдөө шалгахань гээшэ. Тиихэдээ энэ шалгалта урдынхиһаа ехэ илгаатай байха болоно. Шэнээр эмхидхэгдэһэн бүлэгүүд, постнууд өөһэдынгөө шадабари, хүсые харуулха ушартай. Юуб гэхэдэ, мүнөө үедэ хабарай тарилгада бэлэдхэл юрэнхы дээрээ тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Олохон ажахынуудта үрэһэ хүрэнгэ үшөөл хүсэд сэбэрлэгдээгүй, гадаа досоо хэбтэжэ, тэрэниие шубуу шонхор эдижэ, саһа уһанда шанараа алдана гэһэн мэдээсэлнүүд абтана. Зарим газарта үрэһэнэй таряа доторойн хэрэгсэлдэ гаргашалхашье баримтанууд үзэгдэнэ.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые элирүүлжэ, түргөөр усадхаха хэмжээнүүдые хиналтын бүлэгүүд, постнууд абаха уялгатай. Тиимэһээ колхоз, совхозуудай партийна организацинууд олониитын шалгалтын үедэ эдэ комиссинуудта ехээр туһалха болоно.

Һаяхан партийно-гүрэнэй хиналтын республиканска Комитет нютагуудай үйлэдбэриин управлениин комитедүүдтэ туһалхаар хүнүүдые управлени бүхэндэ эльгээбэ.

Апрелиин 1 болотор хабарай тарилгада ажахы бүхэниие эрхим бэлэдхэлтэй болгохо гээшэ колхоз, совхозуудта эмхидхэгдэһэн хиналтын бүлэгүүдэй, постнуудай дайшалхы зорилго гээшэ гэжэ тоологдоно.

Энээнэй хажуугаар һаалиин фермэ, отара дээгүүр эмхидхэгдэһэн постнууд һү һааха, түл абаха түсэбүүдые һайнаар дүүргүүлхэ хэмжээнүүдые абаха болоно.

Партийно-гүрэнэй хиналтын органуудай, тэдэндэ туһалха уялгатай хиналтын бүлэгүүд, постнууд гол анхаралаа гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэдэ, продукциин шанар һайжаруулха, өөрынь үнэ сэн хямдарулха асуудалнуудта хандуулха болоно. Тиимэһээ тэдэнэр бүхы хүдэлмэреэ партийна, советскэ органуудтай, олониитын организацинуудтай нягта холбоотойгоор ябуулха байна. Партийна, гүрэнэй, олониитын хинална хүсэ ехэтэй.

Б. ГЫЛЫКОВ.

ЛАТВИИ[illegible] районой «С[illegible] малшад га[illegible] та туйла[illegible] гэрэгшэ ж[illegible] 2000 килогр[illegible] та дээрээ 2[illegible] һан байна. [illegible] зой эрхим [illegible] вич (зүүн [illegible] П. Черных [illegible] байна. Эдэ [illegible] өөһэдынгөө [illegible] риһөө 600 [illegible] найхиһаа [illegible]

ТАСС-[illegible]

Мэргэжэлтын ажаглалта

...еральна үтэгжүүлгэ ...р хэрэглэдэг болохо

...ерые агротех- ...р элдүүрилжэ, ...һайнаар үтэг- ...нойтыень зү- ...радаагүй һаа, ...түүритай урга- ...эжэ таряашан ...йха. Илангаяа ...ралангые про- ...ар эрхилдэг ... таряа, малай ...элбэгээр абаха ...даад байхада, ...р хахэ гээшэ ... шанартай бо-

... колхоз, совхо- ...лдэ тарялан ...за, саахарай ...эхэ мэтэ урга- ...иха газарта наг ...льна үтэгжүүлгэ ... гаргана. Илан- ...ральна үтэг- ...жа абахын ту- ...хүнэй, машина, ...эншье ехээр ... юм.

...нуудта абтаһан ...тэгжүүлгэ хэр ...этэйгөөр хэрэг-

...олонхи колхоз, ...минеральна үтэг- ...а үрэ багатай- ...эрэгээр гарга- Жэшээлхэдэ, ...рфосфат, суль- ... мүн калийна ... тарялан дээ- ...агаар тараагда- ...байха юм. Тэрэ ... газарта таа- ...ь таарахагүйб, ...хэрэгтэйб гэжэ ...жэлэгдэжэ, то- ...гүй. Тиимэһээ ...үүд нилээд ехэ ...үүлгэ худалда- ... тэрэнһээ мүр- ...агүй.

... минеральна ...гөөр, аша үрэ- ...дэг болохо ту- ...ын хүдөө ажа- ...удые абаха, ...нистерствынхид ... хэхэ зэргэтэй. ... бүхэндэ аг- ...ринууд эмхид- ... Тэдэнэр ню- ... газарай -хүрь- ... шалгажа, тэ- ..., фосфор гэхэ ...эр элбэг бэ гэ- ..., мүн хүрьһэн- ...анай хэр ехэ ...жэлхэ үүргэтэй ...химлаборатори- ..., шэнжэлгэ хэ- ...тэй зэмсэг, тү-хеэрэлгэшье гүйсэд үгтэһэн байха.

Теэд мүнөө хүрэтэр лабораторинууд хүсэд шиидэжэ хүдэлөөдүй байха юм. Тэдэнэй ажал хүдэлмэридэ элдэб бэрхэшээл, дутагдалнууд ушарна. Жэшээнь, тэндэ газарай хүрьһэнэй шанарые шалган тодорхойлжо шадаха һайн бэлэдхэлтэй агрохимигүүд хүдэлхэ ёһотой аад, харин миил жиирэй агрономууд ажаллана.

— Үрэһэ шалгалгын лабораторинхид мүнөө хүрэтэр манда нэгэ ёһотой туһаламжа, болохотой заабари үгөөдүй. Гансал мүнгэ болон элдэб хэрэгсэлнүүдые захижа абахадамнай туһална,—гэжэ нютагуудтахи агрохимлабораторидо хүдэлэгшэд гомдодог.

Саашадаа энэ дутагдалые усадхажа, тусгаар бэлэдхэлтэй агрохимигүүдые суглуулаад, республикын үрэһэ шалгалгын лабораторидо байлгаха, үгышье һаа, Буряадай комплексно институдай, хүдөө ажахын институдай агрохимигүүдые энэ ажалда олоор хабаадуулха шухала. Тэрэшэлэн республикын «Росгипроводхоз», «Гипрозем» гэхэ мэтэ эмхи зургаануудташье тиимэ мэргэжэлтэ хүнүүд байхал.

Тэдэ мэргэжэлтэдэй туһаламжагүйгөөр агрохимлабораторинууд урдаа табигдаһан зорилгоёо бэелүүлжэ шадахагүй. Гадна энээнһээ уламжалан колхоз, совхозууд газарайнгаа хүрьһэнэй шанарые алишье талаһаань һайн мэдэдэг болоогүй һаа, минеральна үтэгжүүлгые зүбөөр, үрэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ шадахагүй бшуу.

Энээн тушаа үшөө юу хэлэхэб гэхэдэ, минеральна үтэгжүүлгэ яһала ехээр асарагдадаг болобошье, тэрэниие тарялан дээрэ тараажа, хүрьһэндэ оруулха тусгаар машина, түхеэрэлгэ дутана. Үнгэрхэдөө тэрэниие гараар тараажа хаяха баатай болодог ушар бии. Энэмнай республикын «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэйхидэй анхарха асуудал гээшэ. Минеральна үтэгжүүлгэ тарааха, хүрьһэндэ оруулха машина, зэмсэг олоор худалдажа абаха саг ерээ.

Эдэ асуудалнуудые яаралтайгаар хүсэндэнь хүргэхэ шухала. Газар тарялан зүбөөр эрхилхэ хэрэгтэ энэ горитой үүргэ дүүргэхэ байха.

С. Бадмаев,
Хяагтын үйлэдбэриин управлениин ахалагша мелиоратор.

...от" Буряад нютагтамнай айлшалба

...үдтэ Буряадай ...ой орденто опе-...эй театрай сце-...инкусай «Дон ...лет табигдаба. ...анай театрай ...лектив түрүү-...аа гээшэ. Ба-...ьфред Фотиев ...хаһаа гадна, ...н харалгада ... болохо Дон ... гүйсэдхэһэн ...кымнай ниис-... тоото харагконцертые тон ...һэн байна. ... гэгшын роль ...ФСР-эй Ара-...риса Сахьяно-...артиие хатар- Габьяата ар-...еев гэгшэд нэ-...алгаар угтаг-... артистка Оль-...илсын хатар-... ролиие эршэм-...ар гүйсэдхэ-...айда хүртөө.

...Кихот» гэжэ балетһээ абтаһан сценэнүүд.

С. Доржиевай фото.

Хилын саанаһаа

Германиин компарти ургажа, бэхижэжэ байна

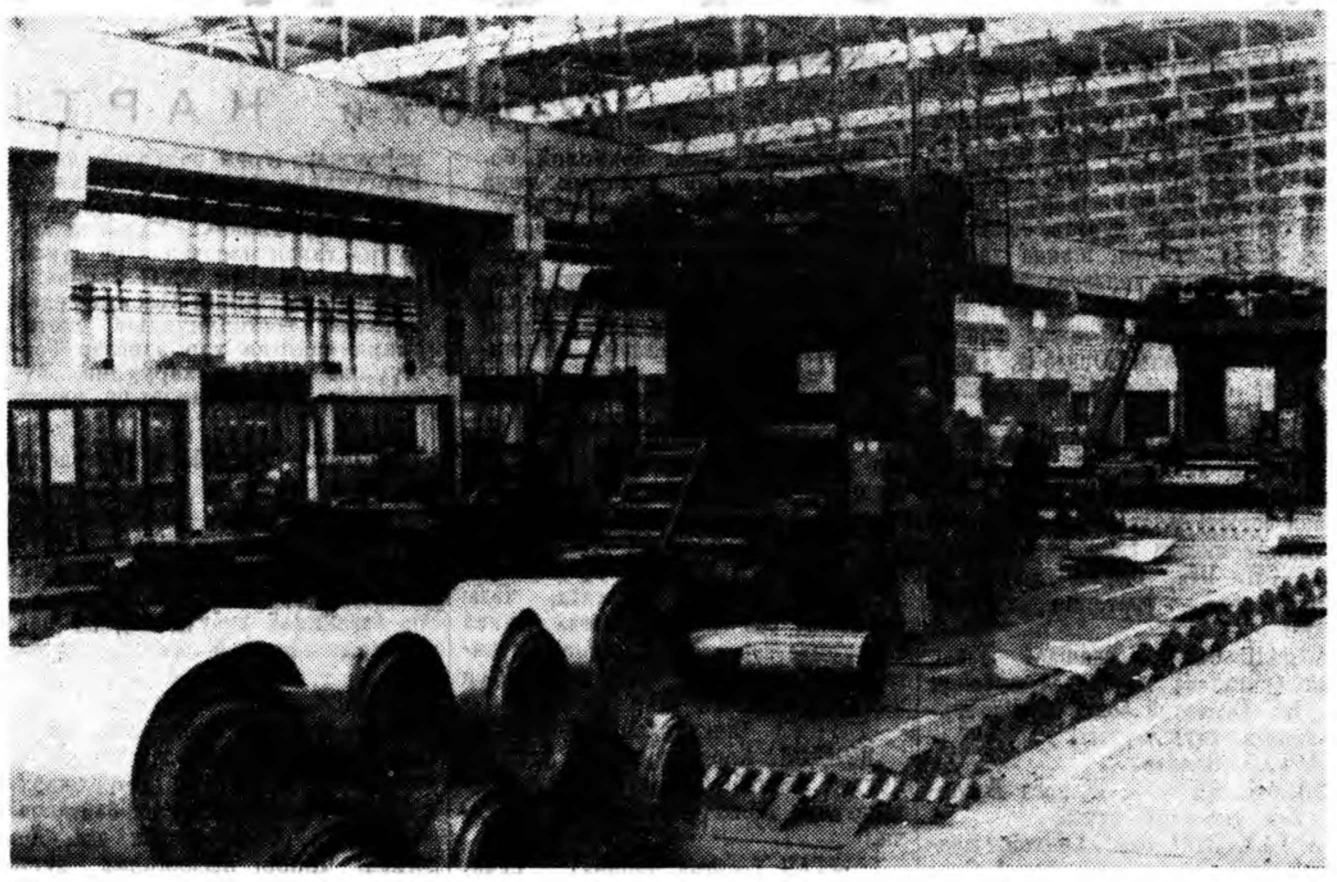
БЕРЛИН, мартын 9. (ТАСС). Германиин компартиин зэргые бэхижүүлхэ тушаа кампаниин дүүрэхэлээр Германиин коммунис партиин Центральна Комитет мэдүүлгэ тунхаглаба. Энэ кампаниин амжалтатайгаар дүүрэһэн ябадал хадаа Германиин компартиин тэмсэжэ, урагшаа ябажа байһан тухай гэршэлжэ үгэнэ.

Тэрэ мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэһэн ёһоор, хүдэлмэришэн анги болон арад зон өөһэдынгөө эрхын түлөө тэмсэхын тулада хүсэтэй ба нюуса бэшэ компартитай байха ёһотой гэһэн үзэл бодол мүнөө түрэжэ байна гэжэ «Дейче Фрейхейтсзендер 904» радиостанци дамжуулһан байна.

Хэдэн жэл соо нюусаар тэмсэл хэжэ байһан Германиин компартиин зэргэдэ 4 мянга гаран хүн шэнээр оробо гэжэ КПГ-гэй ЦК тэмдэглэнэ.

Партиин политикые ажабайдалда бэелүүлхын түлөө ябуулагдажа байһан тэмсэл соогуур предприятинуудта болон профсоюзуудаар коммунистнуудай эдэбхиие шангадуулһанай, мүн Германиин социал-демократическа партитай ами нэгэдэн ажалладаг болојо байһанай ашаар партиин хүдэлмэриин шэнэ дэбжэлтэ туйлагдаһан байна. Германиин коммунис партиин нэрэ түрэнь хүдэлмэришэн ангиин урда ехээр үргэгдөө, арад зонтойгоо холбоо барисаань улам һайжаржа байна.

Үзэл сурталай болон эмхидхэлэй талаар партяа бэхижүүлгэ, партиин политикые олониитэдэ ойлгуулга, хүдэлмэришэн ангиин болон арад олониитын ажал ябуулгые нэгэдүүлгэ, партида шэнэ гэшүүдые абалга шиидхэхы шанартай саашанхи зорилгонууднай болоно гэжэ Германиин коммунис партиин центральна комитет тэмдэглэнэ.

Югославиин Арадай Федеративна Республика. Сербиин Севойно городой металлургическа предприятинуудай хүдэлмэришэд үнгэрэгшэ жэлдэ 24 мянган тонно металл гаргаһан байна. Энэ жэлдэ 4 мянган тонно металл ехээр гаргаха гэһэн түсэбтэй. Зураг дээрэ: тус предприятиин цех харуулагдана.

ТАНЮГ—ТАСС-ай фото.

Ирагай компартиин хүтэлбэрилхы гурбан ажал ябуулагшадые саазалба

КАИР, мартын 9. (ТАСС). Ирагай коммунис партиин Центральна Комитедэй гурбан гэшүүд саазалагдаба гэжэ Багдадай радио мүнөөдэр дамжуулба гээд МЕН агентство мэдээсэнэ.

Хусейн Радауи, Ирагай компартиин генеральна секретарь (Салям Адиль гэжэ мэдээжэ болоһон хүн), Мухаммед Хусейн Абу аль-ис болон Хасан Увейна гэгшэд—Ирагай коммунис партиин Центральна Комитедэй гэшүүд сэрэгэй сүүдээр үлгэгдэжэ алуулхаар шиидхэгдээ гээд, Ирагай сэрэгэй губернаторай мэдээсэл соо тэмдэглэгдэнэ. Тэрэ шиидхэбэринь мартын 7-до гүйсэдхэгдөө.

Сайрус Итон: ГДР-эй дурадхалнуудые энэ дарыдаа, ёһотоор хэлсэебди

БЕРЛИН, мартын 9. (ТАСС). СЕПГ-гэй VI съезд дээрэ Германиин хоёр гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон ажаһууха тухай СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Вальтер Ульбрихтын оруулһан зүб дурадхалнууд дары хэлсэгдэхэ ёһотой гэжэ Америкын мэдээжэ промышленник болон олониитын ажал ябуулагша Сайрус Итон «Нейес Дейчланд» газетын корреспондентдэ мэдүүлбэ. Би хадаа дайнһаа арсахын, ондо ондоо экономическа, политическэ болон философско байдалтай нацинуудай харилсан туһалалсахын, хани харилсаатай байхын, бэе бэетээ үгеэ ойлголсохын түлөө оролдолго гаргадагби. Энэ асуудалые бэелүүлхэ талаар Ульбрихтын оруулһан дурадхалнуудые бэелүүлээ һаа, Германиин хоёр гүрэндэ ехэ туһатай байха һэн гэжэ Итон мэдүүлбэ.

Франциин горнягууд тэмсэлээ үргэлжэлүүлһээр

ПАРИЖ, мартын 9. ТАСС-ай корреспондент Г. Драгунов иигэжэ мэдээсэнэ:

Франциин шахтёрнуудай бүгэдэ ниитын забастовко хоёрдохи долоон хоногоо үргэлжэлжэ байна. Буржуазна хэблэлэй олонхи органуудшье забастовко хэгшэдэй эбтэй эетэй, ами нэгэн байһаниие, салин хүлһэеэ дээшэнь болгохын болон ажалаа һайжаруулхын түлөө эрид эрмэлзэлгэ гаргажа зоригтойгоор тэмсэжэ байһан тухайдань сэхэ бэшэхэ баатай болоһон байна.

Нор болон Па-де-Кале департаментнуудта профсоюзай нютагай организацинууд «шахтёрнуудта туһалха нютагай комитет» байгууба гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ. Тэрэ комитедые эдэ департаментнуудай ажалшад болон бүхы хүн зон дэмжэнэ. Өөһэдынгөө эрхын түлөө тэмсэжэ байһан шахтёрнуудтай ажалшадай ами нэгэн байһан тухай мэдээсэлнүүд бүхы орон сооһоо ерэжэ байна Энэ ами нэгэдэлынь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, митингнүүд, саг зуурын забастовконууд болоно, правительствада бэшэг эльгээгдэнэ, забастовко хэжэ байгшадта туһалха мүнгэн суглуулагдана.

Франциин горнягуудай тэмсэлые дэмжэһэн тухай телеграммануу дэлхэйн олонхи оронуудһаа ерэжэ байна. Хилын саада тээхи нүхэдүүдэйнь суглуулһан мүнгэн шахтёрнуудай адресаар ерэнэ. Франкистнуудай засаг түрынхидэй тон шанга хиналта хэжэ байгаашье һаань, Испаниин ажалшад 50 мянган Испаниин песет мүнгэ суглуулаад Францида эльгээжэ шадаһан байна гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ.

Национальна суглаанай хуушанай депутат, Дижон городой мэр каноник Кир гэгшэ мэдүүлгэ тунхаглаба. «Салин хүлһэеэ ехэ болгохые оролдожо байһан шахтёрнууд хуулита ажал ябуулга хэжэ байна,—гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. —Забастовко хэгшэдэй эрилтэ тон зүб гэжэ би тоолоноб. Хэрбээ шахтёрнуудые хүсөөр хүдэлмэридэнь оруулха болоо һаа, забастовко хэхэ эрхын үгы болоһые гэршэлхэ гэжэ тоолоноб».

Забастовко хэхыень болюулха оролдолго хэжэ, шахтернуудые «үгэдөө оруулха» гэһэн премьер-министр Помпидугай радиогоор хэлэһэн үгэ зорилгодоо хүрөөгүй гэжэ түрүүшын мэдээсэлнүүд дээрэһээ эли болобо. Правительствые толгойлогшын хэлэһэн үгэ бидэниие этигүүлхэ ямаршье баримтагүй байгаа гэжэ хүдэлмэришэд хэлэнэ гээд, хойто зүгэй шахтёрнуудаар хөөрэлдэһэн Франс-Пресс агентствын корреспондент тэмдэглэнэ. «Һүүлшын жэлнүүдэй туршада шахтёрнуудай хүлһэ салин нэмээгдэһэн байгаа гэжэ тэрэнэй хэлэһэн үгэ шал худал»... «Бидэнэр эсэстэнь хүрэтэр тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэбди»..,— гэжэ горнягууд Помпидугай үгэдэ харюусаһан байна. Правительство хадаа забастовко хэгшэдэй эрилтые хангаха дурагүй, тиимэһээ забастовко үргэлжэлүүлэгдэхэ гэжэ Помпидугай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр шахтёрнуудай профсоюзуудай мэдүүлгэ тунхаглагдаба.

ВСРП-гэй Центральна Комитедэй Пленум

БУДАПЕШТ, мартын 10. (ТАСС). Венгриин хүдэлмэришэдэй социалис... партиин Центральна Комитедэй Пленум мартын 8-да Будапештдэ болобо. ВСРП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Янош Кадарай мүнөө үеын дотоодын болон уласхоорондын байдал тухай асуудалаар хэлэһэн элидхэлыень пленумдэ хабаадагшад шагнаһан байна.

Гүрэнэй Суглаанда болон нютагай Соведүүдтэ хэгдэһэн һунгалтануудай дүн ба дүй дүршэлые, Гүрэнэй Суглаанай нэгэдэхи сессиие зарлаха асуудалые, тэрэнэй хэлсэхэ зүйлнүүдые пленум дээрэ зүбшэн хараһан байна. Тус пленум мүн экономическа асуудалнуудые хэлсээд, экономическа талаар харилсан туһалалсалгын Соведтэй саашанхи холбоо барисаагаа һайжаруулха асуудал табяад, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй зарим асуудалые хэлсэбэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Уласхоорондын оршон байдалые һайжаруулгада эсэргүүсэгшэд бүхы талаар, тэрэ тоодо худалдаа наймаанай-экономическа талааршье хорото ябуулга хэнэ. Тэдэнэр уласхоорондын худалдаа наймаа муудхахын, ниитынгээ байгууламжаһаа дулдыдангүйгөөр бүхы оронуудай хоорондо бэе бэедээ зохид харилсаануудые амжалтатайгаар байгуулхадань һаад хэхын тулада бүхы юумэ хэнэ.

Энэ зорилгоор али бүхы юумэ хэрэглэнэ. «Стратегическэ эд бараанууд» гэжэ нэрэтэй юумэнүүдэй тоодо Америкын ямар нэгэн монополиин газаашань гаргаха дурагүй зүйлнүүд оруулагдана. НАТО доторхи өөрынгөө нүлөөе ашаглажа, Америкын Холбоото Штадууд бусад оронуудтай зохид худалдаа наймаа эрхилхэдэнь өөрынгөө союзнигуудай харилсаануудта х а м а а р а л с а н а. Өөрынгөө эд бараануудые зорюута үнэгүй сэнгээр худалдана гэжэ байгаад Советскэ Союзые болон бусад зарим оронуудые зэмэлнэ. Бодото дээрэ тиимэ юумые Холбоото Штадууд лэ үргэнөөр хэрэглэдэг байна.

Өөһэдынгөө монополинуудай. гол түлэб нефтиин монополинуудай аша хэрэтые хамгаалжа, һаяхан Америкын Холбоото Штадуудай правительство Германиин Федеративна Республикада, Япондо, Швецидэ болон бусад оронуудта бүдүүлиг хашалта хэһэн байна. Тиихэдээ Советскэ Союзда газопроводой болон нефтепроводой булад соргонуудые үгэхэ тухай тэдэнэй договорнуудые таһалдуулха гэһэн зорилго табяа. Соргонууд «стратегическэ материалнууд» гэжэ шалтана. Советскэ Союзһаа олон оронуудай өөһэдтөө ашагтайгаар нефть асархадань һаад хэхэ гэһэн зорилготойгоор Америкын нефтиин монополинууд элдэб үгэ хүүр тараана. Италида, ФРГ, Греци болон бусад оронуудта совет нефтиин ехээр абтадаг болоһониие тэмдэглэхэ зуураа, «Нью-Йорк таймс» газетын шэнжэлэгшэ Сульцбергер гэгшэ «баруун зүгэй промышленна түхеэрэлгэ абахын тулада Москва өөрынгөө хара алта валюта шэнгеэр хэрэглэнэ» гэжэ шууяа татана. Өөһэдтөө тон ашаг ехэтэй худалдаа наймаа үргэдхэхэдэнь һаад хэхын тулада, Вашингтон НАТО-гой талаар өөрынгөө союзнигуудта хашалта хэнэ гэжэ тэрэ шэнжэлэгшэ хэлээ.

Советскэ Союзда эсэргүү экономическа дай хэхэ гэжэ оло дахин дабтагдаһан иимэ ёһоной һэдэлгэнүүд тухай юу хэлэжэ болохоб? Бузар муухайгаар буруу һурэдэг иимэ аашанууд тухай Н. С. Хрущев Москвада һунгагшадай урда һаяхан үгэ хэлэхэдээ харуулһан байна. «Хүйтэн дайнай» тэнэг политикаһаа үндэһэтэй газаашалгын хэмжээнүүд Советскэ Союзтай өөртөө ашаг туһатай наймаа хэхэһээ өөрыгөө хаһагшадта өөдэнь хаяһан шулуун өөр дээрэнь бууха гэһэндэл адляар тэдэндэ өөһэдтэнь сохилто болодог. Тэрэнһээ гадна ашагтай наймаа хэхэдэнь бусад оронуудташье һаад хэнэ.

Наймаанай асуудалай хурсадаһанай эсэстэ капиталис оронуудай хоорондохи худалдаа наймаанай талаар дайнай улам хурсадажа байһан мүнөө үедэ энэ зүйл илангаяа зүб байна. «Хамтын дэлгүүр» тушаа, США-гай эдэбхитэй дэмжэлгэтэйгээр худалдаа наймаанай энэ бүлэглэлдэ Англиин оролсохын түлөө һэдэлгэ тушаа тэмсэл бүхы дэлхэйн хараһаар байтар болоо.

Наймаанай дэлгүүрэй түлөө тэмсэл элдэб янзаар болоно. США, Баруун Европын оронууд, Япон эд бараа зорюута үнэгүйгөөр худалдана гэжэ бэе бэеэ улам ехээр зэмэлнэ. Европын ковернуудай болон шэлээр бүтээгдэһэн зүйлнүүдэй тамуужанай түлбэриин США дотор ехэ болоһоной һүүлээр Америкын металлургическа корпорацинууд шабын түмэр, соргонууд, нимгэн булад болон бусад эд бараанууд тушаа үнэ сэнгые зорюута доошонь болгоно гэжэ Баруун Европодохи конкурентнүүдээ зэмэлнэ. Канада, Австрали болон бусад зарим оронууд хүдөө ажахын эд бараануудай үнэ сэн зорюута доошонь оруулһан дээрэһээнь уласхоорондын худалдаа наймаанда ехэ һаад болоно гэжэ Америкын Холбоото Штадуудые зэмэлнэ. Пумаажан бүд худалдан абахадань Америкын засагай ехээр һаад хэдэг тушаа США-тай арсалдаагаа уласхоорондын арбитражай хаража үзэлгэдэ үгэхэ гэжэ байһанаа Япон һаяхан мэдүүлээ.

Экономическа байдалай муудаһантай дашарамдан капиталис гүрэнүүдэй хоорондо дэлгүүрэй түлөө тэмсэл бүри ехээр шангадахань гэжэ «Пари-Матч» журнал уридшалан бэшэнэ. «1928 ондо болоһон шэнги адлирхуу юумэ боложо байна,—гэжэ журнал мэдүүлнэ. — Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай һүүлээр Европо һэргээн бодхолгоёо дүүргэжэ байба. Тэрэнэй заводууд бүхы хүсөөрөө хүдэлмэрилжэ байгаа. Уласхоорондын худалдаа наймаанай хэмжээнэй хороһон ябадал 1929—1933 онуудай кризисэй түрүүшын эхи заха байһан юм. Эгээл мүнөөшье уласхоорондын худалдаа наймаан бага боложо захалаа. Даб дээрэ миил үүлэн бии болоо. Залинта аадарай хара үүлэнһээ һэргылэ».

Иимэ үедэ экономикоёо түргэнөөр хүгжөөжэ байһан социалис оронуудтай худалдаа наймаан дотор газаашалга хэхэ гэһэн империалис политика тон тэнэг зүйл болоно. Эгээл иимэһээ социалис гүрэнүүдые оруулалсан. бүхы гүрэнүүдтэй худалдаа наймаа үргэдхэхын түлөө хүдэлөөн Англида. Японд. Италида. Бразилида болон бусад хэдэ хэдэн оронууд дотор бии болоно байна. «Бразилиин экономическа мүнөөнэй байдалай аша туһын түлөө юумэ худалдаха хэрэгые элдэб янзын болгохо шухала. Мүнөө үедэ газаашань худалдаха зүйлнүүдэй 60 процентнь капиталис оронуудта ябуулагдана», —гэжэ һаяхан Бразилиин финансын министр Сантьяго Дантас мэдүүлээ. Борлуулхань бэрхэтэй болоод байһан Англиин судна бүтээлгын болон бусад һалбаринуудай продукцяар андалдажа, совет нефть ехээр абаха талаар англо-советскэ худалдаа наймаа үргэдхэхэ гэһэн һанал бодол Англидахи зарим хүнүүд хэлэдэг болонхой. Энэ ушар хадаа Англиин зарим районууд дотор хүдэлмэригүйдэлгыешье һуларуулха байгаа. Зүгөөр иимэ түсэб бэелүүлгэдэ Америкын нефтиин кампанинууд һаад хэнэ. «Ородой нефть асаралгые хорихо гээшэ политическэ удхатайгаар хэгдэһэн газаашалга мүн», —гэжэ Лондоной «Таймс» газетын уншагша Хэмпшира гэгшэ һаяхан бэшэһэн байна.

Иимэ политика Англиин национальна аша хэрэгтэ харша байлга улам ехээр шүүмжэлэгдэнэ. Англиин гадаадын худалдаа наймаа эдэбхитэй болгохо гэһэн арга замуудые бэдэржэ байһан ябадал хадаа мартын 11—15-да Лондондо дэлхэйн худалдаа наймаа үргэдхэхэ гэһэн асуудалаар болохоёо байһан конференци мүн болоно. Энэ конференци дэлхэй дээрэ холбоогүй худалдаа наймаанай-экономическа бүлэгүүд болгон хубаалгада эсэргүүсэдэг «Англи, урагшаа» гэдэг организациин үүсхэлээр үнгэргэгдэхэ байна.

Советскэ Союзтай болон бусад социалис оронуудтай ашагтай худалдаа наймаа эрхилхэһээ арсаха гээшые буруу гэжэ ойлгодог хүнүүд Холбоото Штадууд дотор бии байна. Һайн худалдаа наймаан гээшэ уласхоорондын оршон байдалые юрэнхы дээрэнь һайжаруулгада туһалха гэжэ тэдэнэрэй зариманиинь ойлгоно. «Советскэ Союзтай наймаа хэхэ ябадалые хизаарлахаяа болихо тушаа США-гай хэһэн юумэ эб найрамдал туйлаха, бүхы дэлхэй дээрэ һалбаран хүгжэхэ талаар шухала зүйл болохо байгаа»,—гэжэ Америкын финансист С. Итон мэдүүлнэ.

Худалдаа наймаан гээшэ эб найрамдалда, эбтэ хани барилсаа хүгжөөлгэдэ орохо зам мүн гэжэ Н. С. Хрущев тэмдэглээ. Эб найрамдал бэхижүүлхые үнэн зүрхэнһөө хүсэжэ байһан бүхы хүнүүд энээниие ойлгоно. Буу зэбсэг хуряахын түлөө, эб найрамдалай түлөө хабарай кампани ябуулха тухай эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хэдэн хоногой урда тээ толилогдоһон хандалга соо заагдаһан хэмжээнүүд дотор худалдаа наймаанай талаар газаашалгые зайсуулха, уласхоорондын худалдаа наймаанай асуудалаар конференци зарлаха гэжэ заагдаһаниинь тушаан болоһон зүйл бэшэ.

Иимэ конференци зарлахын түлөө үүсхэл Советскэ Союз гаргаһан байха юм. Бүри үнгэрэгшэ жэлэй май соо Н. С. Хрущев уласхоорондын худалдаа наймаа һайжаруулха зорилготойгоор иимэ юумэ хэлэһэн байгаа. ООН-ой Генеральна Ассамблейн сессиин шиидхэбэриин ёһоор уласхоорондын худалдаа наймаанай конференци ерэхэ жэлэй эхинһээ орой бэшээр зарлагдаха ёһотой. Һаяхан Нью-Йоркдо заседани хэһэн бэлэдхэлэй комитет конференциин хэлсэхэ зүйлые уридшалан хараалаа. Тэрэнь уласхоорондын худалдаа наймаанай шэнжэлэл, һулаар хүгжэнги оронуудай худалдаа наймаанай хэрэгсэлнүүд, элдэб экономическа болон социальна журамуудтай гүрэнүүдэй хоорондохи худалдаа наймаан гэхэ мэтэ тон шухала асуудалнуудые хараална. Хэдэ хэдэн оронуудай түлөөлэгшэнэр (Бразилиин, Ливанай болон бусадай) уласхоорондын саг үргэлжын худалдаа наймаанай организаци байгуулха тухай совет дурадхалые дэмжэһэн байна.

Советскэ Союз болон бусад социалис оронууд худалдаа наймаан гээшые бэе бэедээ ашагтай зүйл гэжэ тоолоно. Тус оронууд ямаршье газаашалгагүйгөөр адли тэгшэ экономическа хани харилсаа хүгжөөхын түлөө тэмсэнэ. Уласхоорондын худалдаа наймаа һайжаруулха шухала байһаниие ойлгодог олохон оронуудай правительствануд болон наймаа эрхилдэг хүнүүд энэ дурадхалыень дэмжээ юм. Иимэ хараа шугам ажабайдал дээрэһээ гараһан шухала зүйл мүн.

И. Лапицкий
(ТАСС).

Бато-Мунко Пурбу

ХҮРЬГЭН ХҮБҮҮН

(2-дохи КАРТИНА)

Буряадай уран зохёолой болон искусствын декадын үедэ Бато-Мунко Пурбуевай «Сасуутан» гэжэ зүжэгые Москвагай зон үндэрөөр сэгнэһэн юм. Һүүлээрнь залуу драматург нютагаархиннайнгаа ажабайдалда болоһон ехэ хубилалтануудтай түнзэгыгөөр танилсан, «Милицийн лейтенант» гэжэ зүжэг бэшээ һэн. Мүнөө Горькиин нэрэмжэтэ уран зохёолой дээдэ һургуулида һурахынгаа хажуугаар үшөө нэгэ зүжэг бэшэжэ дүүргэбэ. Тэрэнь «Хүрьгэн хүбүүн» гэһэн нэрэтэй. Энэ зүжэг соогоо КПСС-эй XXII съездын, мартын, ноябриин Пленумүүдэй түүхэтэ тогтоолнуудые нютагаархинайнгаа хэр зэргээр бэелүүлжэ байһые харуулна. Зүжэгэйнь гол хабаадагша нюурнууд хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, механизаторнууд, кукурузашад юм. Һаяхан «Хүрьгэн хүбүүн» гэжэ зүжэгынь Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театрта табигдаба.

Мүнөө уншагшадайнгаа анхаралда тус зүжэгэй 2-дохи актын 2-дохи картиные дурадханабди.

Хабаадаха нюурнууд:
Жаргал Батоевич — агроном.
Сержуня — зоотехник.
Холхой убгэн — дархан.
Балдан — кукурузашан.
Дарима — ухэршэн.
Дондок — тракторист.
Гатаб — шофёр.

Голой эрье. Түхэреэн сагаан тала. Саагуурнь орьёл, торьёл үндэр каданууд. Тээ саана, арбаад модоной талатай газарта, колхозой һаалиин фермэ харагдана. Хабарай тарилгын дүүрэжэ байһан үе. Эндэ тэндэ холошогуур трактарнуудай хүнхинөөн дуулдана. Хүшэгын нээгдэхэдэ, Жаргал Гатаб хоёр бургааһанай хажууда борьёгор шулуун дээрэ һууна.

ЖАРГАЛ. Угы, энэ Балдамни яаһан удаан болоно гээшэб? (Часаа харан бодоод алхална). Байза гээ, хүдэлжэ байһан газартань ошожо уулзаха болоо гээшэ гүбди?

ГАТАБ. Хүлеэд гэел, Жаргал Батоевич. Таба, арбаншье минута һаань, амарыт! Үдэр һүнигүй шахуу бэеэ таһа шэрэжэ ябаха гэжэ яадаг хүн гээшэбта? (Тамхи гаргана.) Татаха гүт?

ЖАРГАЛ. Байг даа! һаяшаг татаа һэмби... (Гатабай хажууда һууна). Гатаб?

ГАТАБ. Аа-а?

ЖАРГАЛ. Та, үнинэй шофёроор хүдэлнэ гүт?

ГАТАБ. Эхинһээнь хөөрэхэ гүб?

ЖАРГАЛ. Хөөрыт! Хөөрыт, Гатаб!

ГАТАБ. Бага наһандаа үншэрһэн аад, томохон болоходоо, ехэ зайһан тэнэһэн хүмби... Архи тамхишье уугаад, татаад үзэгдэһэн гээшэ. Тииһээр армида мордоод, албаяа дүүргэхэдээ шофёр боложо ерэһээр, архи орогүй хаяад, мүнөө болотор хүдэлжэ ябанаб. Сельхоз техникумэй механизациин факультедтэ заочноор һурадагби... Үнинэй бэшэлсэжэ байдаг танил басагантайб. Надиингаа институтдаа дүүргэхэдэнь асаржа гэрлээд лэ дүүрээ юумэл даа... (Шоглон). Богонихон намтартай бэшэ гүб? Нэгэн, хоёр гээд лэ дүүрээ! һэ, һэ!

ЖАРГАЛ. Надитнай хэзээ дүүргэхэ юм?

ГАТАБ. Мүнөө жэл... (Энэ үедэ мотоциклын пүшэгэнөөн дүтэлжэ, тогтохонь дуулдана).

ЖАРГАЛ. Ух-хай! Балдамнай ерэбэ бы! (Удангүй Балдан Холхой хоёр шангаар дуугаралсаһаар ерэнэд).

ХОЛХОЙ. Үгы даа! Үгы! Үгыл хадаа дүүрээ!

БАЛДАН. Жаргал Батоевич! Холхой үбгэмнай халба һүрөөд лэ, бригадаяа орхихомни гэжэ байна. Үгэеэ ойлголсожо ядахадаа, зорюута тантай уулзуулха гэжэ асарбаб!

ХОЛХОЙ. Жаргал! Битнай таанадаар хүдэлхэеэ зүрхэ алдаад лэ байнаби! Уһан дээрэ үрмэ тогтошотор шахуу хөөрөө һэнши!. Теэд үнэн дээрээ этигэхэеэ болёод лэ байнам...

ЖАРГАЛ. Юундэ? Ажалайнгаа эгээл хүндэ, эгээл хүшэрые — тарилтаяа дүүргэжэ байна ха юмбибди!

БАЛДАН. Би хэлэжэ, ойлгуулжа ядаалби! Халуунай хуса шэнги хүлзөөд лэ, яаха аргагүй хүн байна! Юу, байһаар аргадахамни дутаа гү!

ХОЛХОЙ. Үгы, ши үмдөөшье хүсэд татажа диилээ үды аад, яагаа ноёрхуу болмор гээшэбши? Үүлэнэй забһарай наран шанга, үдэрэй хахадай ноён хатуу тэһэндэл, эгээ энээнэй мэдэлдэ хүдэлхэ бэшэ, өөрөө мэдэжэ нэгэ үлүү алхам газар гэшхэхэ эрхэгүй болошоболби! Дарханайнгаа бригадада орохомни һөөргөө... (гааһаа гаргажа, тамхи удхана). Таряанай бригадир, Балдан, та гурбанда мэдэлтэйшье бэшэби! Түрүүлэгшын үгы дээрэһээ иимэ эмхитүй ябадал гаража байна...

ГАТАБ. һа! һа! Холхой Хараевич! Хари дан лэ зээ хүбүүн гэжэ ябажа гүйгшэ һэнта! Тамнай Занданһаа түбэгшөөдэг болоолтайт!

БАЛДАН. Тиигээ! Тиигээ! Тээсгэн хүрьгэн ерээ, Зандантан залуушуулаа урина гэжэ архиин һогтуугаар суу тараажархёод, Даримын фермын һаалишадые бүхэли һүниндэнь, һөөргэ уруунь хиидэ түйлгүүлжэрхёо ха юм! һа! һа!

ГАТАБ. Мүнөө, одоол хүрьгэн, хүрьгэн гээд лэ Жаргал Батоевичтой дахасалдашыт, Холхой аха! Лаб алдууригүй байха!

ХОЛХОЙ. Үгы даа! Һогтуугай нэгэ алдуу хэһэмни хүрөө! Хара шорой худхалсажа, олзо, доходшье олохотүй газарта хиидэ сагаа хосороохоёо хог таһа арсанаби! Энэ хуурай хубхи газартатнай ямаршье ургаса ургахагүй!

БАЛДАН. Ургаха гэжэ этигээгүй һаатнай, Холхой үбгэн, боосолдое!

ГАТАБ. Боосолдогты! Боосолдогты! Колхоз соохи холостойшуулай эгээл үбгэн залуу хоёрынь гээшэт! Би гэршэ боложо гарнуудыетнай таһалһуу! (шоглон)., Боосоогоо алдаһан хүнтнай түрүүн һамга абаха! һа! һа!

БАЛДАН. Зай, яахабта, Холхой Хараевич? Танай төөришэхөөр кукуруза ургуулха байхаб!

ХОЛХОЙ. Шишье боли даа, нүхэр! Эндэһээ урагша хэдэн жэл хэһээһэн лэ хүйхэр гээнэш! Мүнөө жэл баһал үбдэгсөө ургуулжархёод, зосоонь мүлхижэ, духаяа маажажа ябаха байхаш!

БАЛДАН. Намһаа дуратай юумэеэ эреэрэйгты! Танһаа дарханайтнай һүхэ, хирбэгэр һахал хоёртнай... (гүйжэ бодон Холхойн гар барина). Гатаб, түргэн таһала!

ГАТАБ. (Гарнуудыень түргэн таһалаад). Дүүрээ! Һүхэтнай Балданай болоо гээшэ!

ЖАРГАЛ. Зай, нүхэд! Шогной шоттоо! Тиихэдээ, Холхой, та энэ ажалһаа арсаба гээшэ гүт? Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэгүйтнай гээшэ гү?

ХОЛХОЙ. Үгэдөө хүрэхэ болихомнишье, залуу хүбүүн, шамда хабаатай бэшэ! Хүниие хэлээрээ дайрахадаа абадаг хайшаахан зантай хүбүүмши даа. Колхозой ажал хаанашье адлил юм бээз! Юрэдөөл, дархашуулдаа ошохомни. Бэшэ хэлсээн байхагүй.

ЖАРГАЛ. Хайшан гэхэб. Би таниие ажалһаатнай табинагүйб! Өөрөө энэ ажалаа хаяха болихоёо мэдыт. Дурааргаал болыт! Мүнөө болгожо болгожо, таниие иигэхэ гэжэ һанаагүйб.

ХОЛХОЙ. Ши, Балдан!, намайе мотоциклаараа гэртэмни хүргөөд үгэлши!

БАЛДАН. Ошыт, саашаа! Үшөө минии бригадада хүдэлхэеэ арсаһан аад... һэ! Сүлөөтэй болоо хадаа ябагахана̄араа шурһюулыт!

ЖАРГАЛ. Балдан?

БАЛДАН. Юун бэ, Жаргал Батоевич? Энэ үбгэниие хүргэ.

ЖАРГАЛ. Зай! Зай! Холхой, юрэдөө хиидэжэ бү унашооройгты! Спедометрээрээ зуун хориие харуулхаб! Ябагты! Ябагты! Танаар хүн дутахагүй!

ХОЛХОЙ. (Һууриһаа бодоно). Байг даа, юрэдөө! Энэ шүүдэнгытнай нэгэ тээ абаашажа няса унагаажархиха гээбы... (Холхой гаража ошоно. Жаргал бодолгото болон һууна).

ГАТАБ. Жаргал Батоевич? Сула юундэл бодолгото болон, һанаанда дарагдаад ябадаг гээшэбта?

ЖАРГАЛ. Сэхыень хэлэхэдэ, хүбүүд, шэнэ газарта түрүүшынхеэ хүдэлжэ эхилээд ябахада гайтайшаг байна! Түрүүлэгшэмнай түргөөр эдэгэжэ ерэһэй даа. (Бодоод алхална).

ГАТАБ (һэмээхэн Жаргалые заажа). Энэшни тэрэ Сержуниһаа боложо иимэ һанаанда дарагдашоод ябадаг...

БАЛДАН. Ээ-э! Хаял даа, Гатаб, тэрэ шал тэнэг эхэнэрээ! Жаргал Батоевич! Аа. Жаргал Батоевич! Би танда нэгэ юумэ хэлэхэмни гү?

ЖАРГАЛ. Хэлэ! Юу хэлэхэеэ һанаабши, Балдан? (тээ саана ошоод шагнажа байна).

БАЛДАН. Хүлисэгты! һараһаа үлүү манайда байтартнай үнинэйл хэлээ һаа гэжэ һанагша һэм... Орхиит саашань тэрэ Сержунияа! һалахал гэжэ һалаа хадань, юугынь дахин аргадаха юм? Басагад барагдаа һэн гү? Захаһаа танда дурлахал!

ГАТАБ. (Балданда аргаахан). Шш-ш! Аргаарыш нүхэр!

БАЛДАН. Юу, «аргаар» гэжэ? һанаһанаал хэлэнэлби! Сержунишни анханай «биб» гэһэн зантай юм һэн! Минии табадахида ябахадамни томо басаган арбадахи класста һурагша һэн... Тиимэ ехэрхүү басагадта сааһаа дурамнигүй юм! Городой бараг зоной басагад ямар зантай байдаг юм ааб, гээ?

ГАТАБ. «Гээ» гэжэ, ши барһан, юрэдөө, басаганда дурлажа үзэһэн хүн гүш? Али үды гү?

БАЛДАН. Үнэнииень шамдаа хэлэхэ үдыби!

ЖАРГАЛ. Хүбүүд, юун, юун гэлсэнэт даа? (дүтэлнэ).

ГАТАБ. (шоглон). Балдан барһамнай город ошожо нэгэ ехэ хүнэй басаганда дурлашахамни гэнэ! Яаха гээшэбибди? Балданаа дурлахыень город эльгээхэ гү?

ЖАРГАЛ. һэ! һэ! Дурлажа үрдихэш даа, Балдан! Хүлеэжэ бү яда! Зобохо жаргахашни үшөө урдашни. Зай, хүбүүд! Удашабабди! Ябаха ябаха ажал тээшээ тарая! Балдан! Ши мотоциклаа намда орхёод, Гатабтай һуугаад, бригадаяа ошо! Би ондоо полинуудаа тойрожо шалгажархихамни.

БАЛДАН. Болохо! Болохо! Гатаб, ябая! Мүнөөдэр заал һаа, зүүн полиёо тарижа дүүргэхэ ёһотойбди (хоюулан тээ саана ошожо ябатараа) Гатаб, энэ Жаргалнай Даримада дурлашоо үгы юм аа гү? Тээ тэрэ Даримань ябана!

ГАТАБ. Тээсгэн Занданайда түрүүшынхеэ уулзашаһан аад, аргагүй илдамханаар хөөрэлдэжэ байгаа һэн...

ГАТАБ. һэ! Тэнэгхэн!Толгой соошни шүүһэн зандаал ха даа. Зай, ябая! (Балданаа түлхин гаранад. Удангүй хазаар моритой хүн түйлгэжэ ерээд, Жаргалайн нүгөө тээшээ гараха гэжэ ябатар, сеткэтэй юумэ бариһан Дарима ороно).

ДАРИМА. Сайн, Жаргал Батоевич!

ЖАРГАЛ. Аа-а... Дарима! Сайн! Сайн! Хаанаһаабта?

ДАРИМА. Үхэрөө адуулжа ябанаби! Жаргал Батоевич, харахадамнил шэг шарайтнай юундэ үдэрһөө үдэртэ муудажал ябана гээшэб? (илдамханаар миһэд гээд, шоглон һагад). Хари холо газарта ерээд байдалайнгаа буруушаг байхада бэрхэтэйшэг лэ юм ааб̆за! Сэдьхэлээ ехээр зобожо сэжэ үбшэн бү болошыт! Алтан дэлхэй уужам ха юм, айдар залуушуул олон ха юм! Тиимэ бэшэ аал, Жаргал Батоевич?

ЖАРГАЛ. Хари хайшаа юм! Ажал хүдэлмэридөө ябахадаа шэг шарайшье зүдэржэ болоо аабза. Теэд сэжэ үбшэн болошохыемни яажа мэдэбтэ, Дарима?

ДАРИМА. Аманай зугаа шоглон ярихадамнай яаха юм? (Сеткээ задалжа, термостэй сай, эдихэ юумэ гаргана). Намтай нүхэр боложо сай барилсыт! Бүхэли үдэр поли дээгүүр ябажа амантнай хатапшоо ёһотой (термосэй хабхаг аяга хоёр соо сэй аяталхна).

ЖАРГАЛ. Ажалдаа яаралтай ошохол гэжэ ябаһан хүнби! Теэд аяар эндэ зорюулжа асарһан амтан эдеэнһээтнай ама хүрэхэл болоо бээзэб даа... һэ һэ! (Хоюулан сайгаа уужа эхилһээр байтарнь, Дондок ерэжэ ябаһан аад, бургааһанай саанаһаа эдэ хоёрые харажархёод, халта зог татан «Эһэ!»— гэжэ айхабтар бүдүүнээр хоолойгоо заһаһаар ерэнэ).

ДОНДОК (енгүүгээр) хүлисэл гүйнаб! Һаалта хэн алдаба гүб? Зарима зоной ажалһаа һаатаад, хэды удаан саг соо байтар, ягаа һанаа амархан сэбэр агаарта сайлажа, сэнгэжэ байдаг зомта? Али шэнэ ноён иимэ ехэ эрхэтэй байдаг юм гү?

ДАРИМА (аягүйрхэн). Дондок?!

ДОНДОК. Харин гурбан жэл соо Дондок ябанаб! Хүн шамтай хөөрэлдэнэгүй... Абяагүйхэн сайгаа гудамхи.

ЖАРГАЛ (сайгаа табина). Хүлисыт, Дондок Гармаевич! Юун болоод һаатаабта? Али... ягаа... трактортнай эбдэршоо гү?

ДОНДОК. Агроном хүн аад, ягаа аягүй муу ама дуугарба гээшэбта? Нэгэтэшье минии трактор эбдэржэ поли дээрэ ажалһаа һаатаад, байжа үзөөгүй хүн байхаб... Ямаршьегүй хахалжа ябатарнь, Сержуня гүйлгэжэ ерээд, хахалхыемни хорёод ябашоол! Һаатаад байхыемни харахадаа, таниие гү, үгышье һаа, тэрэ дэдэгэнүүр Балдан хоёрой нэгэнтэй ерэнэ аа гү гээд хүлеэһэмни, нэгэнтнайшье үзэгдөөгүй. Тэсэжэ ядаад наашаа ерэбэб!

ЖАРГАЛ. Сержуня яахадаа хахалхыетнай хорихо болоо юм?

ДОНДОК. Би яажа мэдэхэбиб? Өөрыень бэдэржэ олоод һурыт! (Газар дээрэ борьёгор шулуу дэрлээд, өөдөө харан хэбтэшэнэ). Хэнэйтнай зүб, хэнэйтнай буруу байһые ойлгожо, хахалха үгыемни баталаагүйдэтнай һууриһаа хүдэлхэгүйб! Хэрэгтэ хэрэггүйдэ колхозой горючи галдахань харамтай байна!

ЖАРГАЛ. Тарилгын ажал һаатуулжа байхадаа яажа байһан хүн гээшэб? (Шамдуун гарана. Зали).

ДАРИМА. Дондок! Энэмнай яаһан аягүй юумэ болоно гээшэб. Жаргал Батоевичто ямар муухайгаар аашалба гээшэбши? Хүн шэнгеэр, зохидоор хэлэхэеэ яанаш? Агроном хүн хадаа хахалуулха үгыгөө мэдээ юм бэшэ гү?

ДОНДОК. Ши, нүхэр, һүүлэй үедэ хайшаахан болообши даа?

ДАРИМА. Яанабиб?

ДОНДОК. Агроном гэжэ үгэ аманһаа унагаахаяа болёод ябанаш!

ДАРИМА. Энэ багаймнай зарим хүбүүд энэ агроном шэнгинүүд байһан һайт! Ойлгоно гүш?

ДОНДОК. Зорёолон мундуугаар дуугараа һэм. Дүтэлжэ болохогүй басаганда бү дүтэлэ гэжэ ойлгуулба гээшэб! (Тамхи татана). Һуугыш даа, Дарима!

ДАРИМА. Орхил даа, Дондок! Үхэртөө яаранам.

ДОНДОК (үндыжэ хараад). Ээ-э! Үхэршни яһала зохидоор бэлшэжэ ябана даа! Эһ-м! (Хоолойгоо заһана). Һуугыш даа гэнэби! Бишни... Гэлтэй... би шамда...

ДАРИМА. Баһал эхилбэ даа! Ажалай һүүлээр үдэшэлэн уулзахадамнай яадаг юм? Аа-а, Дондок!

ДОНДОК. Үгы! Тэрэшье тэрэ... Юуб гэхэдэ....

ДАРИМА. (Үгыень таһа дүүрэн). Яашоошье гээшэбши даа, барһамни! Ятараа зүрхыемни тамалагшабши? Хуряалга юумын сүлөөгүй үе үнгэргөөд, ноябриин долоон болотор хүлеэел гэлсэжэ, тээсгэн һаяхан аман тангаригаа абалсажа, үгэеэ хэлсэбэ, баталба гээшэ бэшэ һэн гүбди? Уулзаха бүреэл түрээ дурдахаяа болииш, нүхэр! Үрдихэлши... Тиимэ бэшэ гү, Дондогни?

ДОНДОК. Орхил даа түрээ! Ондоо юумэн ухаандамни байна.

ДАРИМА. (Гайхана). Юун? Гэнтэ байтараа юун ухаандашни орошобоб? Ы? Хэлэлши. (Нюдараад абана).

ДОНДОК. Би энэ Жаргалые ехэ гайхаад ябанаб! Хүдэлжэ эхилһээр маанартаяа, механизаторнуудаараа хөөрэлдэхэ, хүхихэ, сэдьхэлһээ зохидоор дадалсажа хөөрэлдөө һаа гэхэдэ, ондоо юумэ асууһаар, ондоо юумэ дуугарһаар, мүнөөхил ажал ургаса тээшэ хөөрэлдөөгөө абаашадаг һэн. Ажалдаа гэжэ даа, амаргүй бэрхэ хүн гээшэ! Мэдэхэгүй юумэниинь гэжэ үгы! Теэд Сержунитаяа эбээ таһарһандаа сэдьхэлынь хэлтэгы ябадаг хүн гэжэ һанаһамни, яндан лэ адаг, яяр холхиндот ябадалтай хүн байбал!

ДАРИМА. Ягаа юм?

ДОНДОК. Тугаар һаяхан Сержуня намда хөөрөө һэн...

ДАРИМА. Зай олон зантай Сержуниингаа хөөрэхые орхи саашань. Тэрэшни өөрөө бирагүй ябадал дээрэһээ Жаргалдаа эрхэжэ ябана ха юм.

ДОНДОК. Яажа мэдээ хүмши?

ДАРИМА. Жаргалтай хөөрэлдэдэг ха юмбиб. Үнэн дүтэ танаад байхада тиимэ муухай ябадалаар ябадаг хүн гэжэ заяандаашье һанахаар бэшэ.

ДОНДОК Жаргалтай хөөрэлдэдэгби гэжэ гү?

ДАРИМА. Тиимэ! Ягааб?

ДОНДОК. Юу хөөрэлдэдэг хүмши?

ДАРИМА. Шинии ямар хэрэг гээшэб? Хүн аад, хүнөөр танилсажа хөөрэлдэхэ эрхэгүй болоо хүн гүб! Одоол һала саашаа! Байһаар шамда тоосоогоо үгэхэмни дутаа гү... Эгээл тэрэ Сержунитайшни хүтэрэлдүүлээд, арбагайдажархиһайои.

ДОНДОК. Ух-хай! (Бодошоно). Энэ, ши, ятараа тэрэ Жаргалые үмөөрөө хүмши?!

ДАРИМА. Шинии ямар хэрэг гээшэб! Үмөөрхэһөө наана дурлашаха ааламби! Дурла гэмээр хүбүүн лэ! Энэ багаймнай хүбүүд мэдэдэг һаатнай хэнтнайшье Жаргалые хүсэхэгүй.

ДОНДОК. Маа! Энээниие хара! (Зантагар, тоһон болошоһон, нюдаргаяа харуулна). Эгээл энээгээр тэрээнэйшни нюурта ябуулжархиһайб! Тиигээд дурлажа байгаарай!

ДАРИМА. Ээ-э, болиёл даа, Дондогхон! Шинии нюдаргаһаа дутуугүй нюдаргатай хүдэр хүбүүн даа! Энэ ямар бирагүй юумэн дээрэһээ гэнтэ байтараа сухалшни хүрэшэбэ гээшэб? Иимэ гэжэ мэдээгүйлби...

ДОНДОК. Өөрөөл элдэбээр аашална ха юмши... Бэлэн, хямда юумэндэ сухални хүрэдэгшьегүй байха... (Энэ үедэ холоһоо мориной түбэрөөн дүтэлнэ. Нүгөө талаһаань Жаргал ороно).

ЖАРГАЛ. Мотоциклни заводилагдажа үгэбэгүйл, яажашье ядабаб! Хари талаан болоходоо Сержуня өөрөө ерэбэ...

ДАРИМА. (Дондогые харуулан) Жаргал Батоевич! Энэ механизатортаа хэлэхэеэ яагаа гээшэбта? Хүн хадаа эмдэрһэн шалтагааниень тухайлагшаан болохогүй һэн гү...

ДОНДОК. Зай, хүрөөл даа, Дарима (Буруу харан хоёр гараа хармаандаа хээд зогсоно. Энэ үедэ моритой хүн туласа гүйлгэжэ ерээд, удангүй Сержуня ороно).

СЕРЖУНЯ. Мэндэ амар!

ДОНДОК. Мэндэл ябаа зон аабзабди! Тэрэшье тэрэ. Байһаар байтарни эрдэмтэн ухаантанһаа олон зон үгы болошобо хэбэртэй! Би, юрэдөө, яаха аад, хүлеэнэ гээшэбиб? Тэрэ газар хахалха хүн гүб, али үгы гү? Ахалагша хоёр мэргэжэлтэд уулзаа хадаа хэлсэжэ мэдэгты! Хэнэйтнай үгэ дуулаха хүнбиб?

СЕРЖУНЯ. Хари даа! Би тэрэл хэрэгээр, энэ агрономые хараад гүйлгэжэ ерэбэб!

ЖАРГАЛ. Дондок Гармаевич! Хахалжал эхилһэн мүрөөрөө эхилэгты!

СЕРЖУНЯ. Байза, хүлеэ, Дондок! Үгы, ошожо ошожо энээхэн фермын хабар намарай бэлшээри сабшалангай газар юундэ заал һаа хахалуулхаяа һанаа хүмши? Үглөөгүүр үхэрэй бригадын бригадиртай хэлсэжэ, болюулха гэлсээд болюулаалди! Тээ тэрэ хадын баруугаар, зүүгээр хахалыт! Тариит! Хамаагүй лэ! Хэршье ехээр, хэдышье ургуулыт, шадахал һаа! Бүрил һайн!..

ЖАРГАЛ. Тэрэ халзаң хадыншни халсагайда ямар ургаса ургаха юм? Юун тэнэ гээшэбши иихэдээ?

ДАРИМА. Хари гыт! Ямар юумэндээ хубхай зэрлиг хара газар гамнаха зонбибди? Намда, юрэдөө, фермымнай, бултыемнайшье тойруулжа хахалаад, кукуруза таряа һаань, хамаагүйл! Хадаһан ургасаяа шэрэжэ силослэхэ, хадагалхадашье дүтэ! Мээл, зоболонгүй байха!

ЖАРГАЛ. Зүб! Зүб! Дарима! Нэгэ машина силосэй орондо гурбаншье машина үбһэн хэрэггүй гэжэ тээсгэн хэлэжэ байгаа һэн та.

ДАРИМА. Тиимэл ха юм! Ухаатай солоохойтойл хүнэй мэдэхээр...

ЖАРГАЛ. Дондок! Та. Үхэршэнэй бригадир зоотехник хоёрто мэдэлтэй бэшэ, полевод бригадын тракторист, кукурузын бригадын гэшүүн ха юм та!

ДОНДОК. Тиимэл хүн аабзаб! Тиихэдээ заал һаа хахала гэбэ гээшэ гүт?

ЖАРГАЛ. Хахалагты! Тэндэтнай тэжээлэй бобы тарихабди!

ДОНДОК. Ойлгосотой! Ажалнай ажалаараал һэн хойноны, захиралтыетнай дүүргэхэ баатай болоноб... Харин иигэһээр тантай хоёр нюураараа уулзажа хөөрэлдэхэ боложо байнал аа гүбди.

ЖАРГАЛ. Болохо, болохо! Хэдынэйшье сагта өөрэгүй...

ДОНДОК. (Даримада). Ши үдэшэлэн клубта ерэхэ гүш?

ДАРИМА. Бодожо үзэхэб...

ДОНДОК. Ерээрэй! эһэ-м! (гэжэ хоолойгоо заһажархёод, дүхэр-дүхэр холо холо алхалан гаража ошоно).

СЕРЖУНЯ. Жаргал! Ши дан түргэдэжэ ябанаш! Энээхэн аашынгаа түлөө харюусахал байхаш!

ЖАРГАЛ. Өөрынгөө хэһэн ажалай түлөө ямаршье харюусалгаһаа айнагүйб!

СЕРЖУНЯ. (Үзэн ядажа, енгүүгээр). Дарима! Үхэршни тала дайдаар тарашоол! Суглуулжа абаашыш! Үдэшынтнай һаалган дүтэлшөө бэшэ гү?

ДАРИМА. һалээ! һала! Ши намда бү заабарила! Зоотехник лэ хүн аабзаш! Мэдэгдэнэ. Арбан класс дүүргэһээр тэбхэр табан жэл соо хэжэ ябаһан ажалаа мэдэгдэхэ гээбы гэжэ һананам... Нүхэр болон намтай сай уулсажа кампани хэһэндэтнай баярые хүргэнэм! Ганса хара шорой, полинуудаа дэншээд лэ, һаалишад фермэ руу ябахагүй хайшаа хүн гээшэбта? Эрдэмтэй хүн хадаа һонинойхиие лекци юумэшье залуушуул һаалишадтамнай уншажа угыт! Басагаднай таниие үнинэй хүлеэнхэй...

ЖАРГАЛ. Ябахаб! Ябахаб! Һаядаа ошохоб...

ДАРИМА. Баяртайнууд! Баяртай, Батоевич!

ЖАРГАЛ. Баяртай. Дарима... (Дарима гаража ошоно. Удангүй мориндоо мордон, хонгёо хурса огсом аялгаар ханхинаса дуулаһаар табжаганаса гүйлгөөд арилшана).

> Утахан голой бургааһан
> Улайраал үды аад, гүлмэрхэн,
> Ушарһан гансашни барһахан
> Ухаагаал гүйсөөгүй уймархан...

СЕРЖУНЯ. һэй! Ягаа дууша, хүхюун, холшор Даримахан гээшэб! Һая мэдэбэлби. Дондогхон трактористдаа урбажархёод, агрономдо намайе жүтөөрхэжэ дуулаба гээшэ гү? (ябахаяа забдана).

ЖАРГАЛ. Байл даа. Сержуня!

СЕРЖУНЯ. Юун гэхэеэ һанаабши? Ажал тухайгаа хэлэхэ һаа хэлэ! Бэшэ ондоо юумэ намда бү дурдаарай...

ЖАРГАЛ. Сэхыень хэлэхэдэ, ши гээгдэжэ ябаһан хүн болоод байнаш. Ажабайдал, гаашые саагуур, холуур бодоногүйш. Хэрэгтэй шухала юумэеэ уншангүй, мэдэхэ болонгүй, хэдышье үдэр һүнигүй гүйлгөө һаа, ажал хэрэгтэйнгээ урда орохогүйш.

СЕРЖУНЯ. Зай, намда бү номнол даа! Шам шэнги хараһан лэ юумээ шагаажа, шудалжа ябаха саг намда байнагүй. Байһаар яасагаана гээшэб? Шамтай шамшьегүй ябаһан хүнби! Ябахашьеб!

ЖАРГАЛ. Хүбүүн хүгшөө хоёр барһад һүхирэлдэжэл үнжэдэг хоёр ааб даа.. (Сержуниие аргаахан тэбэрэн һанаа алдана). Бишни хүбүүгээ сула һананаби. Сүлөөтэйдөө орожо хараад, таалаад гарагшаб.

СЕРЖУНЯ. Элдэбын юумэ шашажа, хүнэй сэдьхэл бү хүдэлгэ. Өөрөөл бүхы байдалаа эмдэһэн хүн ха юмши!

ЖАРГАЛ. Ойлгыш даа, Сержуня! Яашоо гээшэбши? Хүнэй уулзажа һайнаар хөөрэлдэхэ гэхэдэ, сула тэрьедэһэн юм шэнги дүтэ үзэдэгүй ха юмши! Бодоод үзыш! Аа-а? Яндан хэрэггүй юумэн дээрэһээ эрхэд, шил байдалаа энэ болгожо ябана бэшэ гүш! Морин дүрбэн хүлтэйшье һаа, бүдэрэгшэл! Тэрэ нэгэ хэдэн хоногоор нүхэдөөрөө архидажа үгы болошоһыемни багтаахаяа ягаа хүмши? Алдуу болоол! Хүлисыш!

СЕРЖУНЯ. Тэрэшье тэрэ! Орхи саашань. Үни үнгэрөө... Теэд Цэмпилма юу бэшэнэ гээшэб? Үшөө тэрэшни багадаад, энээ руу ерээд... (Энэ үедэ гоёхон аад, соморхон чемодан бариһан, айхабтар гоё моодоор хубсалһан, нюур шарайгаар сэбэр эрбэлзэһэн, эмнисгээһэн Цэмпилма орожо ерэнэ).

ЦЭМПИЛМА. ... хэй!

СЕРЖУНЯ (го... пилма?

ЦЭМПИЛМА. ... точкамни! (Чемо... ерээд, Сержуниин... шана). Ой! һайн... райшни яагаа ... шэб? Нюдэзнүү... һотойб? Али үбш... бэшэ болошоош...

СЕРЖУНЯ. Эн... ши. Цэмпилма?... гөөр орожо ерэбэ...

ЦЭМПИЛМА. ... такси бэдэрһэмни... Тушаа болохо ... дайралаал! Тарг... тагар машинашан... тоһон болошоһон ... хүнөөр уулзахад... байгаа һэн гэхэд... ерэбэлби!

СЕРЖУНЯ. Ул... Одоол баһа хүгш... гээшэ? Үнинэй...

ЦЭМПИЛМА. ... шартараа байхад... жом! Хожом! һүү... ди! Эсэнхэйб! Яба... гү? Хаана юмта... амархамни! (Жарг... хүн хээзэнэй ни...

СЕРЖУНЯ. Та... та? Мэндэшэлыш...

ЦЭМПИЛМА. һ... лүүлһээр зандаа ... галые ехэл дорь... уруунь харана).... жэ энэтнай ерэ... театрай хажууда... бэлэй!

ЖАРГАЛ. Угы,... Гэлтэй... Цэмпил...

ЦЭМПИЛМА. ... Байза, обогтнай ... Ээ-э, тиимэл да... Жаргалые таниха... сэдэ нүхэд басаг... мүнөөхи натагар... тэ уулзашоод на... түйл! Аягүй бай... (Хитаралдажа бай... юбкэтэй шүшэ... һайрхаһан юумал... һольбуулан табис... тай хөөрэлдэхэ һ... лаагүй! Тэрэтнай... ябана һэн. Бэшэ... зугадашоо гэш... шье юумэ асууха... һүүлэй һүүлдэ ... болгожо үлдэжэ... харангүй ехэ үйм... би... Ой, чемода... рииш тээ чемода... Цэмпилмагай че... лаа ошоонод. Тэр... соор, Жаргал хоё... жорхёод, байха ... алхална).

ЖАРГАЛ. һэ! ... хэр ухадалэйнь... шобо гээшэ бээ... тэй хоёрой нагал... дөөгүйдэ болё!

ХҮ...

ШАТАРШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Хүдөөгэй бэрхэ шатаршадай дунда «Урожай» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдэдэ үнгэрэгтэдөө. Мүрысөөн мартын хоёрһоо эхилһэн байгаа. Энэ наадалгын үедэ гүнзэгы холо бодолтойшье, нарин нягташье, мэхэ гохотойшье ябадалнуудые хээд һанаһандаа хүрэжэ баярлаха, баһа ахир ойрохонуур хараад, алдуутай ябадал хээд бодо хүбүүгээ үлүү эдюулжэ, гэнэдэхэ гэмшэхэ ябадалнуудшье олон үзэгдөө. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй Амбаев Зэдын Цыреновтэй наадахадаа ноёндонь тон шанга добтолго хэжэ, тэмээгээ үгэжэ тэргыень эдеэд, һүүлээрнь хэдэн ябадал хээд шүүжэрхёо.

Хориин Галданов Зэдын Пахаевтай наадахадаа тон нягта ябадалнуудые хэжэ байжа, яахын аргагүйгөөр нүгөөдынгөө байдалыень муудуулаад, шүүгдээб гэхэ баатай болгоо. Түрүүлжэ ябаһан Галданов Амбаев хоёрой наадалга угаа һонирхолтойгоор үргэлжэлөө. Нэгэ үе Галдановынь айхабтар бэрхэ ябадал хээд шүүхэ хэбэртэй болоо, теэд нүгөөдэнь яоан гэхэдээ бүри гүнзэгы бодолтой ябадал хээ. Иимэ гоё хэды ябадалнуудые хоёр тээһээ хэһэнэйнгээ һүүлдэ Амбаевынь илаба. Энэ һайхан наадалтынгаа түлөө Амбаев дипломоор шагнагдаа. Баунтын Линенкотэй сагаанаар наадаһан Яруунын Гармаев бодо хүбүүн хоёроо эдюулээд, һүүлээрнь һаадгүйгөөр ходо ябаха хоёр хүбүүгээ түлхи түлхиһөөр бэрсэ гаргажа шүүһэн байна. Амбаев Линенкодэ шүүгдээ.

Хэн хэнэй ямар һуури эзэлхэнь гансахан лэ һүүлшын арбадахи уулзалгада тодорбо. Амбаев арбадахи ябадалдаа Пахаевай хүбүүеынь эдеэд, 42-дохи ябадал дээрээ шүүжэ, 7,5 очкотой боложо, түрүү һуури эзэлээ. Тиигэжэ шатараар «Урожай» бүлгэмэй чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Галданов Линенкотэй наадахадаа тэргэ дутуутайшье һаа, хүбүүтээ бэрсэ гаргажа, нүгөөдынгөө бэрсые эдеэд, шүүхэ байһан аад, харин тогтоогдоһон саг соогоо табин ябадал хэжэ үрдеэгүй. Энээнһээ уламжалан шүүгдэһэндэ тоологдожо хоёрдохи һууринда гараба. Гармаев Хяагтын Силаевтай хараар наадахадаа Уфимцевай хамгаалалга хээд, хоридохи ябадал дээрээ нэгэ хүбүүеынь эдиһэн байгаа. Һүүлээрнь морин тэмээн хоёртонь хүбүүгээ аса түлхижэ бодыень эдеэд, амарханаар шүүжэ, гурбадахи һуурида гараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шатаршад блиц-турнир наадажа байна.
С. Доржиевай фото.

Саашадаа Давыдов Цыреновые, Ильин Афанасьевые шүүбэд. 4-дэхи һууриие Давыдов эзэлээ. Удаадахи һууринуудые шатаршад Линенко, Ильин, Пахаев, Афанасьев, Цыренов, Силаев гэгшэд эзэлһэн байна. Түрүүшын гурбан һуури эзэлэгшэд диплом болон жетонуудаар шагнагдаа. Манай республикаһаа нүхэр Амбаев, эхэнэр шатарша Ванчикова хоёр апрелиин 5-һаа 17 хүрэтэр Казань городто болохо Россин Федерациин «Урожай» бүлгэмэй түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхэ олонхой.

***

Хүдөөгэй түлөөлэгшэдтэй городой шатаршад мастерта кандидадууд Сумкин, Самарин, нэгэдэхи зэргын шатаршад Гармаева, Мадаев хамта 15 хүнэй хабаадалгатайгаар түргэн наадалгын турнир мартын 8-да үнгэргөө. Эндэ Галданов Сумкин хоёр 1—2-дохи һууринуудые хубаалдажа, 3-дахи һууриие Самарин, 4-дэхи һууриие Мадаев, 5-дахи һууриие Гармаева эзэлһэн байна.

Б. Цыденов.

„Молот" команда дахинаа чемпион болобо

Шайбатай хоккей наадалгаар городой түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөнэй һүүлшын уулзалга үнгэргэгдэбэ. Эндэ «Динамо», «Молот» бүлгэмэй команданууд наадаа. Наадаиай түрүүшын хахадта «Динамын» команда нэгэ шайба оруулаа. «Молот» бүлгэмэйхид наадаиай хоёрдохи хахадта шадамар бэрхээр добтолжо, 4:1 тоотой болоо. Наадаиай һүүлшын үе. Өөһэдынгөө талые хамгаалжа ороһон «Молот» командада хоёр шайба хойно хойноһоонь алдаба.

Харюугай добтолго эхилһэн «Молот» бүлгэмэй шуран хурдан хүбүүд үшөө нэгэ шайба нүгөөдүүлдэ оруулжа, наадаиайнгаа тоо 5:3 болгобо. Тиигэжэ «Молот» бүлгэмэйхид дахинаа городой чемпион болобо.

Үбэлэй хаһын дүүрэһэндэ зорюулагдаһан нэгэ үдэрэй мүрысөөн шайбатай хоккей наадалгаар үнгэргэгдөө. Һонирхолтой нааданда хабаадалсахаар городой табан команда ерээ.

Мүрысөөнэй эхилэн сасуу ЛВРЗ-гэй нэгэдэхи хоёрдохи команданууд наадаа. Нэгэдэхи командынхидынь нүгөөдүүлээ 5:0 тоотойгоор шүүһэн. Тиихэдэ «Молот» «Динамо» хоёрой нааданда динамынхидынь илаба. Гурбадахи нааданда ЛВРЗ-гэй нэгэдэхи команда заводойнгоо залуушуултай наадаад, тэдэнээ бэлэхэнээр шүүжэрхёо. Түгэсхэлдэнь «Динамо» ЛВРЗ-гэй нэгэдэхи команданууд наадаба. ЛВРЗ-гэйхид динамынхидые 5:3 тоотойгоор шүүгээ. Тиигэжэ эдэнэр үбэлэй хаһын дүүрэһэн шанда хүртэбэ.

И. Мельников.

С...

Хүнгэн м...

Эрхэтэн М... ондо Москва... институт дүү... лээр Бурпр... канска конто... эльгээгдэһэн ... ниитэдэ ашаг... дэлмэри хэнг... ябадаг байба... шо «Бурстро... управлениедэ ... рилгын заво... аймагай арх... һэн нэрэ ... хүдэлэнгүй яб... хадаа ходо а... июль һараһа... хээгүй. Хоёр... хоюуланһаа... лоо. Үхибүү... рюута түлэн...

«Олониитэ... һаа хулжажа... хүнэй хүзүүн... нүүдэй тэм... гадхаха т... Верховно ... июниин 4-нэ... дуулан, Ула... ска районой ... шиидхэбэрээ... ниитэдэ аша... газарта гур... роор Улаан-... лагдаба.

Октябрьска... сүү...

Ц. Ц...

Манай адрес, теле...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. ... ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. ... ответ. секретаря — 27 37, отделов: партийной ... — 24-74, сельского хозяйства — 47-59, совет... н культуры, литературы и искусства — 34-05, ... транспорта, информации — 35-14, писем и ... отдел переводов и корректорская — 35-95, ... Для междугородных переговоров — 16. ...
Гор. Улан-Удэ, типография Минист... Бурятской АССР.
Н00371.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур
1963 оной мартын 12.